

STRATEŠKI RAZVOJNI PROGRAM OPĆINE RIBNIK ZA RAZDOBLJE 2016. – 2020.

1.OSNOVNA ANALIZA STANJA.....	1
1.1.OPĆE ZNAČAJKE PODRUČJA	1
1.1.1.Položaj, površina i značaj općine u odnosu na okruženje	1
1.1.2.Geografski položaj.....	1
1.1.3.Administrativna organiziranost	2
1.1.4.Područja od posebne državne skrbi	3
1.1.5.Kulturno povijesna i tradicijska baština	3
1.2.PRIRODNE ZNAČAJKE PODRUČJA.....	5
1.2.1.Krajobrazne značajke	5
1.2.2.Hidrografske značajke	6
1.2.3.Pedološke značajke.....	6
1.2.4.Klima	6
1.3.DEMOGRAFSKE ZNAČAJKE PROSTORA.....	7
1.3.1.Ukupno kretanje broja stanovnika.....	7
1.3.2. Pokazatelji vitalnosti	9
1.3.3.Obrazovna struktura stanovnika	13
1.3.4.Migracije	15
1.4.GOSPODARSKE ZNAČAJKE PROSTORA	16
1.4.1.Osnovni razvojni pokazatelji.....	16
1.4.2.Poljoprivredu	17
1.4.3.Turizam	22
1.4.4.Šumarstvo.....	24
1.4.5.Tržište rada	25
1.4.6.Poduzetničke zone	28
1.5.DRUŠTVENI RAZVOJ ZAJEDNICE.....	28
1.5.1.Predškolski odgoj	28
1.5.2.Osnovno i srednjoškolsko obrazovanje	28

1.5.3.Visokoškolsko obrazovanje.....	29
1.5.4.Sportska i ostala infrastruktura	29
1.5.5.Civilno društvo	30
1.5.6.Zdravstvo i socijalna skrb.....	31
1.6.FIZIČKA INFRASTRUKTURA	32
1.6.1.Cestovni promet	32
1.6.2.Željeznički promet.....	32
1.6.3.Pošta i telekomunikacije.....	33
1.6.4.Energetski sustav	33
1.6.4.1.Plinifikacija.....	33
1.6.4.2.Energetika.....	33
1.7.KOMUNALNA INFRASTRUKTURA.....	33
1.7.1.Vodoopskrba	33
1.7.2.Odvodnja	34
1.7.3.Odvodnja otpadnih voda.....	34
1.7.4. Podzemne vode.....	35
1.7.5.Melioracijska odvodnja	36
1.7.6. Sprječavanje nepovoljnog utjecaja na okoliš.....	36
1.7.7.Gospodarenje otpadom.....	37
2.SWOT ANALIZA.....	39
3.RAZVOJNA VIZIJA	46
3.1.RAZVOJNE TEME I CILJEVI	46
3.2.RAZVOJNI CILJEVI, MJERE, OČEKIVANI REZULTATI I INDIKATORI	51
3.2.1.Razvojni cilj 1	51
3.2.2.Razvojni cilj 2	53
3.2.3.Razvojni cilj 3	54
3.3.HORIZONTALNI STRATEŠKI CILJEVI.....	60
3.4.UTJECAJ PROVEDBE STRATEGIJE NA OKOLIŠ	60

4. USKLAĐENOST STRATEŠKIH CILJEVA OPĆINE S CILJEVIMA EU, NACIONALNIM I REGIONALNIM STRATEŠKIM RAZVOJNIM CILJEVIMA	61
5.PROVEDBENI MEHANIZMI.....	65
5.1.INSTITUCIONALNI OKVIR ZA PROVEDBU.....	67
5.2.FINANCIRANJE	69
6.PRAĆENJE I VREDNOVANJE	71

1.OSNOVNA ANALIZA STANJA

1.1.OPĆE ZNAČAJKE PODRUČJA

1.1.1.POLOŽAJ, POVRŠINA I ZNAČAJ OPĆINE U ODNOSU NA OKRUŽENJE

Općina Ribnik jedinica je lokalne samouprave smještena u Karlovačkoj županiji, te pripada Statističkoj NUTS-1 regiji Kontinentalna Hrvatska. U sastavu Općine nalazi se 17 naselja na teritoriju od 39,34 km². Navedeni teritorij zauzima 0,07% kopnenog dijela prostora RH, te 1,08% Karlovačke županije. Područje Općine Ribnik nalazi se u SZ dijelu RH, te kroz nju prolazi državna cesta D6 koja omogućuje nesmetano odvijanje prometa unutar Općine, te njeno povezivanje sa susjednim područjima. Prema zadnjem popisu stanovništva (Popis 2011.) Općina broji 475 stanovnika, što predstavlja 0,01% stanovnika RH, odnosno 0,37% stanovnika Karlovačke županije. Prema podacima MRRFEUA iz 2013. godine indeks razvijenosti iznosi 61,93% što svrstava Općinu u II skupinu razvijenosti kojoj pripadaju jedinice lokalne samouprave sa indeksom razvijenosti između 50% i 75% prosjeka RH. Gustoća naseljenosti iznosi 12,07 st/km², te je manja u odnosu na Karlovačku županiju gdje je gustoća naseljenosti 35,55 st/km².

Tablica 1: „Osnovni statistički podaci o Općini Ribnik“ (Izvor: ARKOD, DZS RH, Popis stanovništva 2001/2011)

OPĆINA	POVRŠINA/KM ²	BROJ NASELJA 2011.	BROJ KUĆANSTAVA		BROJ STANOVNIKA		GUSTOĆA STANOVNIKA/ST./KM ²		INDEKS RAZVIJENOSTI (%)	
			2001.	2011.	2001.	2011.	2001.	2011.	2010.	2013.
RIBNIK	39,34	17	224	190	583	475	14,82	12,07	59,82	61,93

1.1.2.GEOGRAFSKI POLOŽAJ

Općina Ribnik smještena je unutar Karlovačke županije na dodiru dviju geografskih cjelina: nizinske i gorske zavale u sjeverozapadnom dijelu RH. Općina je sastavni dio Karlovačke regije čije je glavno središte i urbani centar grad Karlovac. Granice Općine definirane su rubnim dijelovima k.o. Ribnik, Lipnik, Martinski Vrh i Griče, te Općina graniči sa dvije susjedne općine (Žakanje i Netretić) i Gradom Ozljem. Karakteristike područja vezane uz geografski položaj očituju se u blizini slovenske granice koja je od same Općina udaljena 10-

ak km, te je njezina važnost vidljiva u dobrim prometnim vezama sa zapadnom Europom, odnosno strateški važnim područjem za ostvarivanje gospodarske aktivnosti.

Shodno položaju Općine (tzv. „vrata Hrvatske“) te obzirom da kroz istu prolazi državna cesta D6 koja spaja jug Hrvatske sa Slovenijom, zapadnom i centralnom Europom, te je samim time cestovna udaljenost od važnijih prometnica neznatna (5 km udaljena od autoceste Zagreb-Rijeka-Split i 5 km od Slovenije), neophodno je ulaganje u prometnu infrastrukturu, odnosno modernizaciju prometnica.

1.1.3.ADMINISTRATIVNA ORGANIZIRANOST

Prema Zakonu o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (NN br. 10/97) Općina Ribnik kao jedinica lokalne samouprave sa sjedištem u naselju Ribnik pripada području Karlovačke županije. Zakonom o područjima županija, gradova i općina u RH prema kojem je 1997. godine formirana Općina Ribnik obuhvaćena su naselja koja čine njezin sastavni dio a odnosi se na sljedeća naselja: Donja Stranica, Drenovica Lipnička, Gorica Lipnička, Gornja Stranica, Gornji Goli Vrh Lipnički, Griče, Jadrići, Jarnevići, Jasenovica, Lipnik, Martinski Vrh, Mošanci, Novaki Lipnički, Obrh, Ravnica, Ribnik, Skradsko Selo, Sopčić Vrh, Sračak, Stankovci i Veselići. Izmjenama i dopunama Zakona o područjima županija, gradova i općina u RH (NN br. 124/9) iz sastava Općine izašlo je četiri naselja: Jadrići, Mošanci, Sračak i Stankovci, te je u današnjem sastavu unutar Općine formirano 17 naselja. Administrativno sjedište Općine je naselje Ribnik koji predstavlja značajnu povijesnu lokaciju.

Tablica 2: „Prikaz cestovne udaljenosti naselja Ribnik u odnosu na značajna obližnja gradska središta“ (Izvor: www.udaljenosti.com)

MJESTO	UDALJENOST
KARLOVAC	28,91
OZALJ	19,16
NOVO MESTO	36,2
ČRNOMELJ	19,59
NETRETIĆ	10,46
METLIKA	9,27

1.1.4. PODRUČJA OD POSEBNE DRŽAVNE SKRBI

Prema Zakonu o područjima posebne državne skrbi (pročišćeni tekst, NN 86/08, 57/11, 51/13, 148/13, 76/14, 147/14, 18/15) Općina Ribnik nalazi se u trećoj skupini područja posebne državne skrbi kojoj pripadaju područja općina i gradova unutar RH koji zaostaju u razvoju prema tri kriterija razvijenosti: ekonomskom, strukturnom i demografskom. Poticajne mjere koje se ostvaruju za područja posebne državne skrbi odnose se na stambeno zbrinjavanje stanovništva (davanjem u najam obiteljske, stana ili građevinskog zemljišta u državnom vlasništvu, te davanjem građevnog materijala za izgradnju/obnovu/popravak obiteljskih kuća).

1.1.5. KULTURNO POVIJESNA I TRADICIJSKA BAŠTINA

Naselje Ribnik administrativno je središte Općine sa značajnom povijesnom lokacijom i stoljetnim identitetom. Bogata povijesna baština povezana je sa ribničkim vlastelinstvom, Starim gradom Ribnikom, župom Sv. Ilije u Lipniku i Lipničkim dekanatom, Jurjom Križanićem i Ilijom Gregurićem.

Ribnik je smješten u udolini na raskrižju državne ceste D6 (raskrižje nekadašnje trgovačke ceste što je spajala Kranjsku cestu od Metlike preko Karlovca sa Bosnom). Naziv je dobio po ribnjaku koji je postojao kod Starog grada. Utvrda Ribnik postojala je još u 13. stoljeću a današnji Stari grad Ribnik sagradio je Bernardin Frankopan..

Tablica 3: „Kulturna baština na području Općine Ribnik“ (Izvor: Registar kulturnih dobara Ministarstvo kulture)

NASELJE	KULTURNA BAŠTINA	KLASIFIKACIJA	STATUS ZAŠTITE
Griče	Kapela sv. Ane	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	Z-3377
Lipnik	Crkva sv. Ilije Proroka i župni dvor	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	Z-3094
Ribnik	Stari grad Ribnik	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno	Z-301

Kulturna baština na području Općine Ribnik prema podacima Ministarstva kulture (Registar kulturnih dobara MK) sastoji se od tri nepokretna kulturna dobra koja su zaštićena kao pojedinačna dobra unutar naselja Griče, Lipnik i Ribnik, te su nacionalnog značaja.

Stari Grad Ribnik datira iz 13. stoljeća, te predstavlja spomenik nulte kategorije kao jedini sačuvani nizinski obrambeni dvorac opasan vodom u Hrvatskoj. Današnji izgled dobio je krajem 15. i početkom 16. st. u vrijeme Bernardina Frankopana. Vlasnici Ribnika bili su

Frankopani od 1394. do 1576. godini, te se njihov grb još uvijek nalazi iznad glavnog ulaza. Nakon Frankopana, Stari Grad preuzimaju Zrinski, i njime vladaju do Zrinsko-Frankopanske urote 1671. godine. Nakon toga u Ribniku se smjenjuju mnogi gospodari, a treba istaći Josipa plamenitog Galla koji ga obnavlja početkom 20.stoljeća. Unutar dvora moguće je vidjeti niz kasnogotičkih i renesansnih detalja. Dvorac je u privatnom vlasništvu, te je za njega predviđena obnova i uređenje sa galerijama, muzejom, ugostiteljskim i stambenim sadržajima u samom objektu, te šetalištem i perivojem u zoni Grada.

Župna crkva sv. Ilije Proroka srednjovjekovna je barokna građevina smještena u selu Lipniku koja datira iz 17. stoljeća kada je sagrađena sakristija te daljnja rekonstrukcija traje u periodu 1770.-1774. godine. Lipnička župa prvi put se spominje 1334. godine. Crkva zahtijeva obnovu, odnosno restauraciju fresaka, klupa, poda, oltara i kipova te vrijednih orgulja.

Selo Lipnik značajno je iz više razloga: u njemu je smještena najstarija školska zgrada „Pučke škole u Lipniku“ iz 1856. godine, te najstarija obiteljska kuća prekrivena slamom (stara preko 200 godina). Kuća je u privatnom vlasništvu sa originalnim namještajem, stoga je, poradi turističke valorizacije neophodno konstantno ulaganje u održavanje i očuvanje iste kako bi se zaštitila od propadanja. Primjeri tradicionalne gradnje (drvene hiže s gancima) susreću se u selima Ribnik, Griče, Jasenovci, Gornjoj i Donjoj Stranici, Novakima Lipničkim i dr., te se njihova obnova temelji na izvornoj arhitekturi. Značajna ličnost sa područja Općine svakako je vizionar, teolog, filozof, pisac, skladatelj i svjetski putnik Juraj Križanić čije se spomen ploče i kipovi nalaze u rodnom selu Obrh i crkvi sv. Ilije Proroka te u Zagrebu, Beču, Moskvi i Tobolsku. 2018. godina biti će značajna poradi obilježavati 400. godišnjicu rođenja. Ostaci Križanićevog dvorca kao i mlin u Obrhu trebaju obnovu i zaštitu. U tu svrhu potrebno je otkupiti mlin i okolno zemljište, te šumu oko ostataka dvorca.

Područje Općine obiluje sakralnim objektima visoke kulturne vrijednosti, te se takvi primjeri kulturne baštine nalaze u naseljima Stranica Gornja gdje se kao vrijedan spomenik ističe barokna kapela sv. Petra; u naselju Griče gdje se nalazi **kapela sv. Ane** koja je prepoznata kao kulturni spomenik i valorizirana kao nepokretno kulturno dobro; u naselju Ribnik u kojemu se nalazi kapela presvetog Trojstva; naselju Sopčić Vrh u kojem se nalazi kapela srca Isusovog; naselju Lipnik u kojem je kapela Gospe Lurdske, te kapela u Veselićima. Navedene kapele potrebno je obnoviti.

1.2.PRIRODNE ZNAČAJKE PODRUČJA

1.2.1.KRAJOBRAZNE ZNAČAJKE

Općina Ribnik odlikuje se dvama značajnim krajobrazima:

- Dolina potoka Ribnik: dolina Ribnika i potoka Muljevac smještena je između Vodeničkog pobježja i Lipničke gore, te njim prolazi cesta od državnog značenja Karlovac – Novo Mesto. Područje doline potoka Ribnik ima karakteristike nizinskog područja sa blagim padinama do 150 m.n.m. , te je djelomično obraslo šumama hrasta lužnjaka i crne johe, dok velike površine prekriva neobraslo šumsko zemljište u obliku vriština i bujadnica. „Stelniki“ su pašnjaci obrasli steljom-bujadi, od drveća tu je rasla breza i joha (jakša) te su se koristili kao pašnjaci za krave i ovce, stelja se kuhala u kotlu kao hrana za svinje, a u jesen se kosila, sušila i koristila kao nastor za stoku. Danas se stelnici pretvaraju u šume. Radi bioraznolikosti i očuvanja takvog prirodnog fenomena biti će potrebna zaštita i intervencija čovjeka te odgovarajuća interpretacija. Područje ribničke doline obiluje oranicama i livadama, stoga je idealno za bavljenje ratarstvom. Ribnički potok i Potok Obrh imaju dosta vode, osim za velikih suša. Izvor Obrh sa količinom vode do 80 l/sek (za vrijeme kišnih razdoblja i do 2000 l/sek), te se nizvodno od izvora stvaraju močvarna područja značajna za obitavanje ornitofaune. Zbog korištenja vode za potrebe vodovoda, potok ljeti zna presušiti. Travnjaci koji su nastali oko potoka se zapuštaju, te će ih biti potrebno očistiti od trnja i žbunja i kultivirati radi hrane za divlje životinje i očuvanja bioraznolikosti. Močvare u donjem toku Ribničkog potoka bogate su ptičjim fondom i važno mjesto za odmor ptica selica.
- Područje Vodenice – Bukovje: područje Bukovja smješteno je većim dijelom unutar granica grada Ozlja, dok se manjim dijelom nalazi u Općini Ribnik. Karakteristike ovog područja brežuljkasta su područja sa pitomim kotlinama, voćnjacima i vinogradima, te šumama i gajevima. Od šumskih zajednica rasprostranjene su bukove šume koje se nalaze na sjevernim padinama. Na rubnim dijelovima smještena su seoska naselja.

Zbog nedovoljno razvijene poljoprivrede, te shodno tome zapuštene oranice i livade (poradi šume koja se proteže sve do državne ceste D6) potrebno je uložiti dodatne napore u čišćenje žbunja, te raskrčavanje terena.

1.2.2.HIDROGRAFSKE ZNAČAJKE

Na području Općine svi vodotoci pripadaju vodnom području sliva rijeke Kupe koji predstavlja jedan od najvažnijih hidrogeoloških cjelina na području županije. Najznačajniji vodotok na predmetnom području je potok Ribnik, te ga karakterizira bujični karakter (osim u nizinskom predjelu. Drugi po važnosti vodotok na području Općine je potok Obrh sa izvorom Obrhom, dok su ostali vodotoci bujičnog karaktera. Kako se ne bi narušila prirodna ravnoteža, te očuvalo prirodno stanje vodotoka i podzemnih rijeka (područje krša) potrebno je zaštititi vodne resurse od onečišćavanja, osigurati uređivanje i zaštitu potoka, iste zaštititi od bujičnih voda, te problemu poplava i visokih vodotoka doskočiti u skladu sa prirodnim obilježjima. Također, treba ograničiti korištenje izvora Obrh za potrebe vodovoda, tako da trećina vode ostane u potoku.

1.2.3.PEDOLOŠKE ZNAČAJKE

Obzirom da se na području Općine izmjenjuju brdsko planinska i nizinska područja, pojava raznovrsnih tala tipična je pojava, stoga brdsko-planinska područja odlikuju tla automorfni obilježja, dok u nizinskim područjima (nizine, drenažni jarci brežuljaka i brda, pleistocenske terase i obronci) prevladavaju hidromorfna tla. Poradi očuvanja raznolikosti i bogatstva prostora potrebno je njegovati tradicionalne načine očuvanja tla (nizinski dio, priobalni i brdski dio) zadržavanjem izmjeničnih kultura poput njiva, travnjaka, voćnjaka, vinograda, voćnjaka, livada i pašnjaka. Obzirom na vrijednost tala kao prirodni i gospodarski resurs potrebno je ista koristiti kao trajna u poljoprivrednim područjima, te spriječiti građevinska područja na područjima kvalitetnih tala kako bi se omogućilo funkcionalno gospodarenje poljoprivrednim površinama, te povećala kvaliteta obrade poljoprivrednih površina.

1.2.4.KLIMA

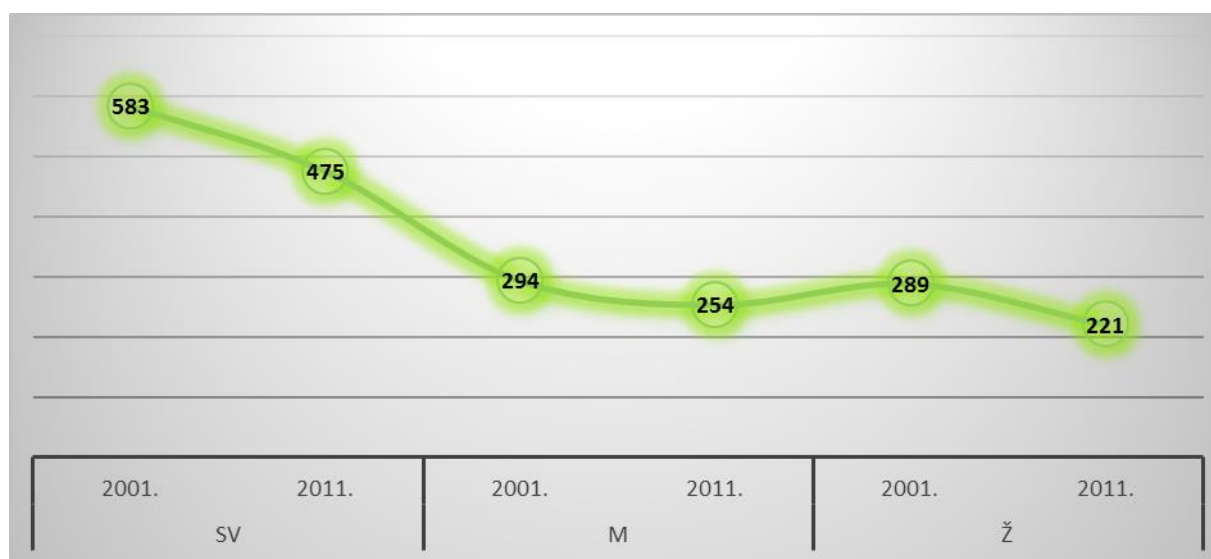
Područje Karlovačke županije karakterizira umjereno-kontinentalna klima izraženih godišnjih doba sa vrućim ljetima i hladnim zimama. Klima šireg područja lokaliteta je kontinentalna, ublažena maritimnim utjecajem, što se očituje velikim oscilacijama godišnjih temperatura i rasporedom većeg dijela godišnjih oborina u hladnijem dijelu godine s odstupanjem prema višoj nadmorskoj visini.

1.3.DEMOGRAFSKE ZNAČAJKE PROSTORA

1.3.1.UKUPNO KRETANJE BROJA STANOVNIKA

Promatrajući razdoblje između dva popisa stanovništva za područje Općine Ribnik karakterističan je negativan trend kretanja stanovnika, te u promatranom razdoblju dolazi do pada broja stanovnika za 18,5%. U 2011. godini na predmetnom području zabilježeno je 475 stanovnika, dok je ranijim popisom (Popis stanovnika 2001. godine) obuhvaćeno 583 stanovnika, odnosno 108 stanovnika više u odnosu na zadnji popis stanovništva. Međupopisno razdoblje (2001.-2011.) karakterizira veći udio stanovnika muškog spola, stoga udio muške populacije u ukupnom broju stanovnika iznosi 53% (u odnosu na zadnji popis).

Grafikon 1: „Ukupno kretanje broja stanovnika na području Općine Ribnik za razdoblje 2001.-2011.“ (Izvor: DZS)

Na području općine Ribnik kretanje stanovništva može se pratiti od 1857. godine, te je na cijelom području prisutan negativan trend kretanja stanovništva s pojedinim odstupanjima tijekom godina. U razdoblju 1857.-2011. najveći broj stanovnika zabilježen je 1890. godine (2.424), te je nakon 1953. godine vidljivo smanjenje broja stanovnika čiji se trend održao do danas. Najveće smanjenje bilježi se u razdoblju 1971-1991. godine kada se broj stanovnika smanjio za 37%, te u razdoblju 1991.-2001. kada je zabilježeno smanjenje broja stanovnika od 34%. Obzirom da je Karlovačka županija jedna od najrjeđe naseljenih županija u RH sa izrazito neravnomjerno naseljenim područjima (u gradovima raste broj stanovnika, dok se u ruralnim područjima u koje se ubraja i Općina Ribnik broj stanovnika konstantno smanjuje) proces depopulacije prisutan je na području cijele županije, te su poticajne mjere na lokalnoj i

državnoj razini neophodne za daljnji opstanak i ravnomjerni razvitak Općine. Depopulacija stanovništva na prostorima Karlovačke županije i Općine Ribnik uzrokovana je negativnim prirodnim prirastom i konstantnim iseljavanjem stanovništva koje je počelo 80. godina 19. stoljeća iseljavanjem u prekomorske zemlje. Drugi po veličini val iseljavanja stanovništva zbio se nakon Drugog svjetskog rata sve do 80. godina 20. st. zbog neizgrađene ceste i ostale komunalne infrastrukture te potpune izoliranosti. Temelji demografskih procesa koje danas osjećamo postavljeni su šezdesetih godina 20. st. kada ljudi nisu imali elementarne uvjete za život, te su odselili.

Tablica 4: „Kretanje broja stanovnika u Općini Ribnik za razdoblje 1857.-2011.“ (Izvor: PPUO Općine Ribnik, 2007., DZS, Popis 2011.)

NASELJE	1857	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1931	1948	1953	1961	1971	1981	1991	2001	2011
Donja Stranica	112	66	52	57	50	51	39	61	51	48	50	42	23	10	5	2
Drenovica Lipnička	46	41	46	33	46	44	24	30	39	38	32	24	14	13	8	7
Gorica Lipnička	167	153	153	166	142	120	116	116	127	123	93	72	46	37	22	13
Gornja Stranica	80	123	135	126	106	95	85	101	113	99	82	59	28	12	3	1
Gornji Goli Vrh Lipnički	141	139	118	145	115	99	99	107	97	84	61	50	15	7	2	2
Griče	315	332	320	350	327	320	291	288	281	281	271	253	164	126	79	63
Jarnevići	132	121	103	119	110	90	93	127	84	88	85	77	59	50	40	33
Jasenovica	138	132	133	130	114	133	106	122	135	125	102	98	48	40	22	25
Lipnik	213	220	231	227	219	216	198	229	183	206	171	139	111	121	79	65
Martinski Vrh	146	176	173	173	147	129	125	128	123	119	106	92	51	38	31	21
Novaki Lipnički	285	291	317	334	274	251	240	262	247	227	188	143	75	59	27	16
Obrh	19	10	22	30	41	43	44	35	27	10	12	15	-	-	-	7
Ravnica	38	47	43	43	41	34	36	41	34	29	29	28	17	29	17	15
Ribnik	171	197	193	191	186	177	158	185	170	211	218	192	150	154	104	113
Skradsko Selo	101	89	99	99	101	86	78	94	83	76	79	77	47	46	37	25
Sopčić Vrh	97	89	93	104	87	64	77	70	60	67	58	48	34	43	30	18
Veselići	93	83	97	108	95	94	129	130	137	133	120	116	73	81	62	49
UKUPNO	2.275	2.299	2.306	2.424	2.170	2.025	1.924	2.132	2.007	1.998	1.780	1.537	965	878	583	475

Kako bi se poboljšala sveukupna ekonomska situacija, te potaknuo demografski razvoj na području Općine potrebno je zaustaviti negativne trendove kretanja stanovništva, te pospješiti kvalitetu življenja otvaranjem novih radnih mjesta, i javnih servisa iznad uobičajenog standarda, te time privlačenjem stanovništva na boravak i ostanak na ovim područjima. Porast broja stanovnika moguće je ostvariti kroz nekoliko mjera: poticanjem povratka hrvatskog stanovništva iz dijaspeore stvarajući uvjete za bolju kvalitetu življenja (ulaganjem u infrastrukturu), te stvaranjem uvjeta za ostanak mladog stanovništva na području Općine kroz otvaranje novih radnih mjesta, ulaganjem u obnovu pojedinih naselja unutar općine, te time poboljšanim standardom življenja. U svrhe pospješivanja cjelokupnog razvoja Općine neophodno je provođenje mjera na županijskoj i državnoj razini, te je na ovim razinama potrebno utvrditi posebne mjere za revitalizaciju ruralnih područja uz poticanje obiteljskog poduzetništva, olakšati pravnu regulativu (povoljnim kreditima, poreznim olakšicama i sl.), riješiti imovinsko-pravne odnose (u svrhe iskorištavanja poljoprivrednog zemljišta i napuštenih objekata), izvršiti otkup neobrađenog poljoprivrednog zemljišta, te ga dati u zakup poljoprivrednom stanovništvu. Bitna odrednica ruralnog razvoja svakako je regulacija sustava porezne politike koja je nužna poradi osiguranja boljih životnih uvjeta na predmetnom području (jeftiniji troškovi života, veća zarada), te osiguranja bolje dostupnosti ulaganja investitorima. Kako bi se potaknuo daljni razvoj Općine, potrebno je, kroz stvaranje uvjeta za poboljšanje kvalitete življenja (unapređenje komunalne i društvene infrastrukture, te stvaranje novih naselja poradi kvalitetne integracije novih stanovnika na području Općine) potaknuti dolazak drugih naroda na predmetno područje, te lokalnom stanovništvu, kroz Pilot projekte u suradnji sa Vladom i nadležnim ministarstvima omogućiti kvalitetan boravak i stjecanje povoljnih uvjeta za život, boravak i rad unutar Općine Ribnik.

1.3.2. POKAZATELJI VITALNOSTI

1.3.2.1. PRIRODNI PRIRAST I VITALNI INDEKS

Kako bi se uspješno odredila demografska slika određenog područja potrebno je utvrditi ukupno kretanje stanovnika na datom području. U te svrhe koriste se vitalni pokazatelji koji ukazuju na opće kretanje stanovništva, a odnose se na vitalni indeks i prirodni prirast stanovnika, stoga se kretanje stanovnika može promatrati sa gledišta stope nataliteta i stope

mortaliteta, te se evidencija o njihovom praćenju službeno bilježi u evidenciji Državnog zavoda za statistiku.

Uzevši u obzir nekoliko valova iseljavanja stanovništva, te 90-e godine koje su uslijed ratnih zbivanja obilježene procesom sniženog fertiliteta ubrzale proces depopulacije, većina županija zabilježila je u razdoblju 1998.-2013. godine veći broj umrlih od živorođenih, odnosno negativan prirodni prirast. U promatranom razdoblju Karlovačka županija izgubila je više od 10% ukupne populacije što je uvelike promijenilo strukturu stanovništva, te su posljedice vidljive u promjeni dobne strukture stanovništva, odnosno sveprisutnom trendu starenja stanovništva, te nedostatku radno sposobnog stanovništva i pritom smanjenom ekonomskom rastu. Razlog depopulacije u tom razdoblju je i gubitak radnih mjesta u industriji i slomu poljoprivrede, te posljedično gubitak zarade i izvora egzistencije.

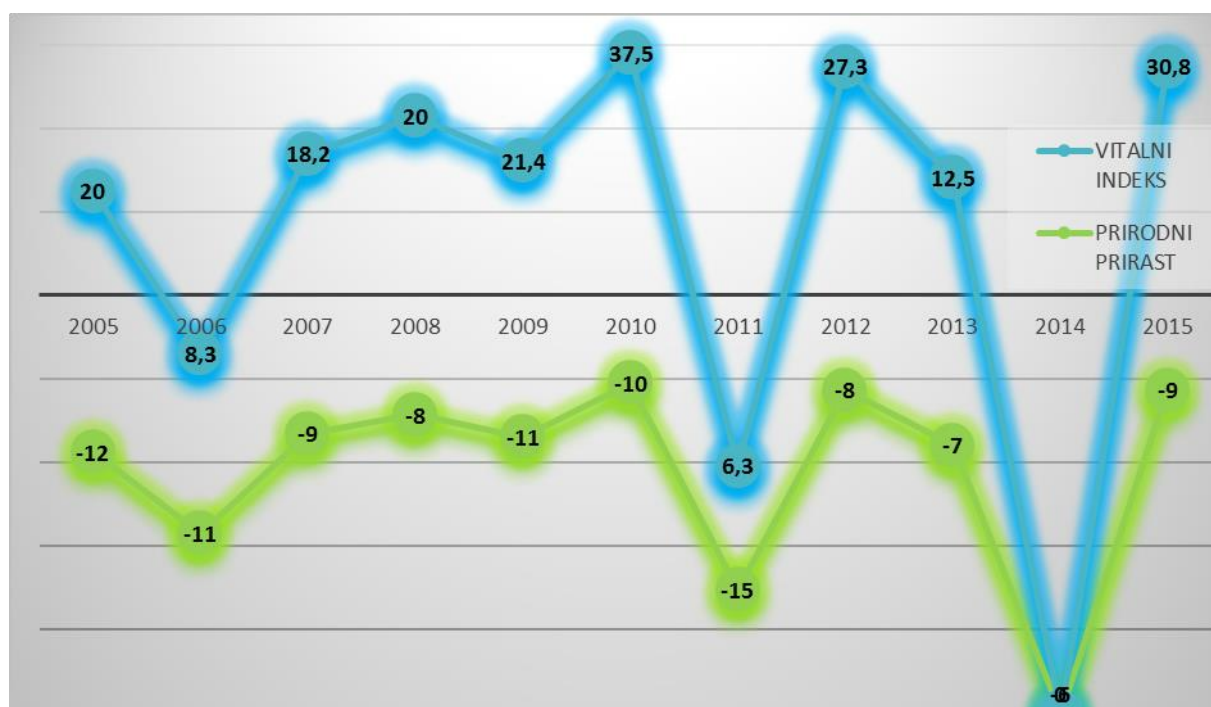
Unutar Općine Ribnik također je sveprisutan trend negativnog kretanja stanovništva, te se kao odraz ovog trenda javlja sljedeće:

- ukupan pad broja stanovnika uslijed prirodnog pada i migracija stanovništva (posebice nakon ratnih zbivanja izazvanih Domovinskim ratom)
- demografsko starenje stanovništva kao posljedica iseljavanja stanovništva
- dugotrajna nezaposlenosti uslijed nedovoljno razvijenog gospodarstva
- iseljavanje radno sposobnog mladog i obrazovanog stanovništva u razvijene europske zemlje sa višestruko većim plaćama.

Uzevši u obzir podatke o kretanju stope nataliteta i mortaliteta na području Općine u desetogodišnjem razdoblju (grafikon ispod) vidljiv je silazno-uzlazni trend kretanja stanovnika, te je stopa nataliteta najveća u 2010. godini kada je na području Općine rođeno šestero djece, dok najgore scenarije bilježe 2011. godina koju obilježava jedno rođeno dijete na 16 umrlih osoba i 2014. godina u kojoj je stopa nataliteta jednaka nuli.

Kako bi se pospješila demografska slika promatranog područja (Općina Ribnik) potrebno je poboljšati uvjete življenja na području Općine, te razvojem turizma, obrta, poljoprivrede i proizvodne industrije stvoriti uvjete za ostanak mlađe populacije stanovnika na ovim područjima, te povratak dijela stanovništva iz dijaspe, kao i omogućavanje stranim državljanima boravak na ovim prostorima. Iz navedenog, može se zaključiti da će bez priljeva stanovništva iz drugih krajeva Hrvatske te iz drugih zemalja, predmetno područje i ruralna Hrvatska opustošiti.

Grafikon 2: „Pokazatelji vitalnosti Općine Ribnik za razdoblje 2005.-2015. godine“ (Izvor: DZS)

Drugi pokazatelj koji svjedoči ukupnom kretanju stanovništva odnosi se na vitalni indeks (broj rođenih na 100 umrlih) koji je u promatranom razdoblju najmanji u 2011. godini (6,3), te je znatno poboljšán u 2015. godini kada iznosi 30,8.

Tablica 5 : „Kontingenti stanovništva u Općini Ribnik po spolu i starosnoj strukturi“ (Izvor: DZS)

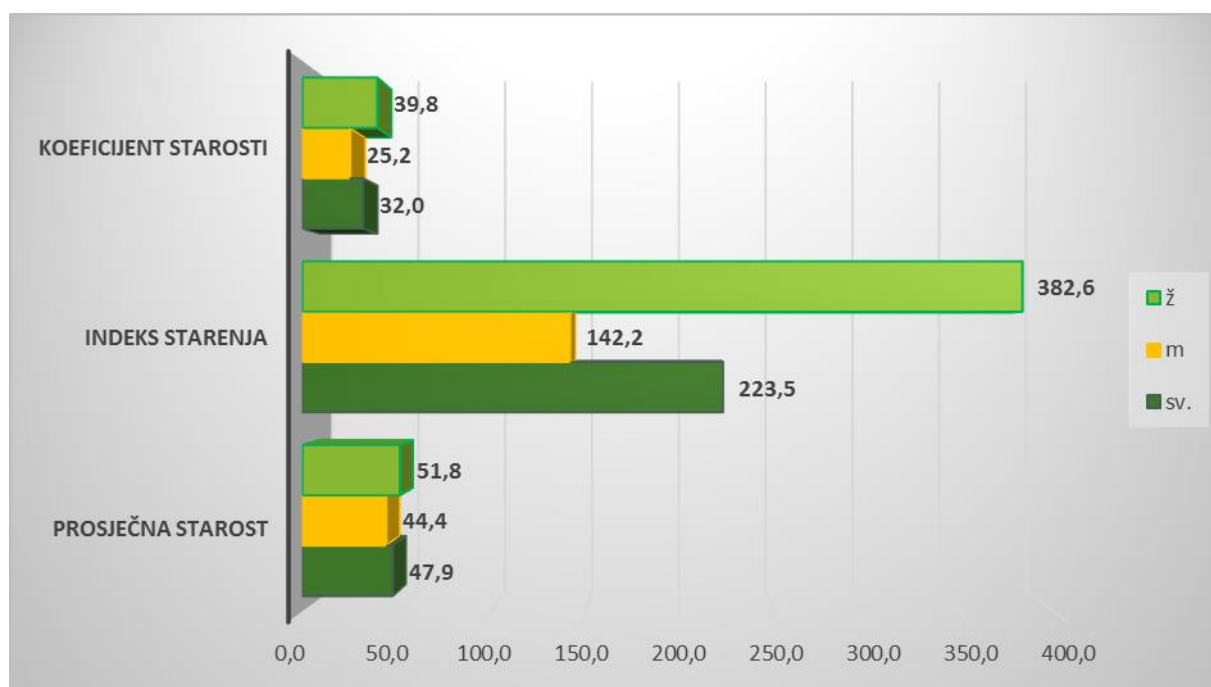
Općina	Spol	Ukupno	0 – 6 godina	0 -14 godina	0 -17 godina	0 -19 godina	Žene u fertilnoj dobi	Radno sposobno stanovništvo (15 – 64 godine)	60 i više godina	65 i više godina	75 i više godina
RIBNIK	sv.	475	21	44	60	68	-	303	152	128	86
RIBNIK	m	254	14	29	40	45	-	173	64	52	35
RIBNIK	ž	221	7	15	20	23	89	130	88	76	51

Područje Općine Ribnik zahvaćeno je procesom demografskog starenja stanovništva, te u njemu prevladava stanovništvo starosne kategorije 60 i više godina u kojem žene sudjeluju sa 58%, dok je udio muške populacije stanovništva u ukupnom broju stanovnika od 60 i više godina 42%.

Proces demografskog starenja prisutan je na području cijele Karlovačke županije od 60-ih godina prošloga stoljeća kada se intenzivira. 1971. godine javlja se osjetna razlika u starosnim kategorijama stanovništva sjeverozapadnog i jugoistočnog dijela županije, te Općina Ribnik

(sa ostalim općinama smještenim u SZ dijelu županije) ranije zalazi u proces starenja stanovništva. Proces demografskog starenja na prostorima Karlovačke županije uznapredovao je do 1991. godine kada nekolicina općina uključujući i Općinu Ribnik pokazuje visoku razinu ostarjelosti (tip vrijednosti ostarjelosti 5). 2001. godine Općina bilježi bodovni pokazatelj ostarjelosti 46 koji pripada tipu vrijednosti ostarjelosti 6, što predstavlja izrazito duboku starost stanovništva. Razlozi prekomjernog starenja stanovništva leže u dugogodišnjem iseljavanju u 20. st. jer do 80-ih godina prošlog stoljeća ljudi nisu imali osnovne uvjete za život i bili u izolaciji. Pored vitalnog indeksa i prirodnog prirasta koji slove kao pokazatelji vitalnosti, najbolji pokazatelji demografskog starenja stanovništva koeficijent je starosti i indeks starenja stanovništva.

Grafikon 3: „Prosječna starost, indeks starenja i koeficijent starosti stanovnika u Općini Ribnik“ (Izvor: DZS)

Koeficijent starosti slovi kao osnovni pokazatelj razine starenja stanovništva, te pokazuje odnos broja stanovnika, odnosno udio (%) starih 60 i više godina prema ukupnom broju stanovnika. Ukoliko koeficijent starosti prijeđe vrijednost od 12%, smatra se da je stanovništvo tog područja zašlo u proces starenja. Obzirom da je, prema zadnjem popisu stanovništva (DZS, Popis 2011.), koeficijent starosti za Općinu iznosio 39,8%, smatra se da je stanovništvo na području Općine zašlo u proces starenja što je odraz demografskog starenja na području županijske (koeficijent starosti 27,3) i državne razine (koeficijent starosti 24,1%).

Indeks starenja pokazuje odnos broja stanovnika odnosno udio (%) starih 60 i više godina prema broju stanovnika starih od 0 do uključivo 19 godina života. Ovaj pokazatelj ukazuje na demografsko starenje ukoliko je njegova vrijednost veća od 40%, te predstavlja jedan od najboljih indikatora starenja obzirom da je najosjetljiviji na razlike u dobnoj strukturi određene populacije. Za području Općine indeks starenja iznosi 223,5 što pruža još jedan dokaz da je stanovništvo zašlo u proces starenja. Ovaj trend odraz je općeg stanja države gdje indeks starenja iznosi 115%, te županijske razine sa indeksom starenja od 149%.

Prosječna starost stanovnika Općine koja odražava srednje godine stanovništva veća je od prosječne starosti stanovništva Karlovačke županije (44,0) i iznosi 47,9 (muškarci 44,4, žene 51,8). Obzirom da Republika Hrvatska ima trend starenja stanovništva, prosječna starost stanovnika na državnoj razini iznosi 42,2 godine, te je manja od prosječne starosti stanovnika Općine Ribnik.

Tablica 6: „Stanovništvo prema narodnosti“ (Izvor: DZS, Popis 2011)

OPĆINA	MANJINE	UKUPNO	%
RIBNIK	Hrvati	469	98,74
RIBNIK	Slovenci	5	1,05
RIBNIK	Ostali	1	0,21
UKUPNO		2.375	100,00

Bazirajući se na podacima DZS prema Popisu stanovništva 2011. godine može se zaključiti da su u kategoriji stanovništva prema narodnosti na području Općine Ribnik najzastupljeniji Hrvati, te od ukupnog broja stanovništva (475) zauzimaju 97,74%, odnosno zastupljeni su u brojcima od 469. Pored Hrvata, na prostorima Općine prisutne su nacionalna manjine u postotku od 1,05 (Slovenci), te ostali (0,21%).

1.3.3.OBRAZOVNA STRUKTURA STANOVNIKA

Tablica 7: „Stanovništvo na području Općine bez završene osnovne škole“ (Izvor: Promjene u obrazovnoj strukturi stanovništva Karlovačke županije 1981.-2001.)

OPĆINA/ŽUPANIJA	BEZ ZAVRŠENE OSNOVNE ŠKOLE			BEZ ZAVRŠENE OSNOVNE ŠKOLE (%)		
	1981.	1991.	2001.	1981.	1991.	2001.
Ribnik	634	439	127	75,66	57,61	24,71
Karlovačka županija	78 881	57 086	31 915	52,29	37,48	26,32

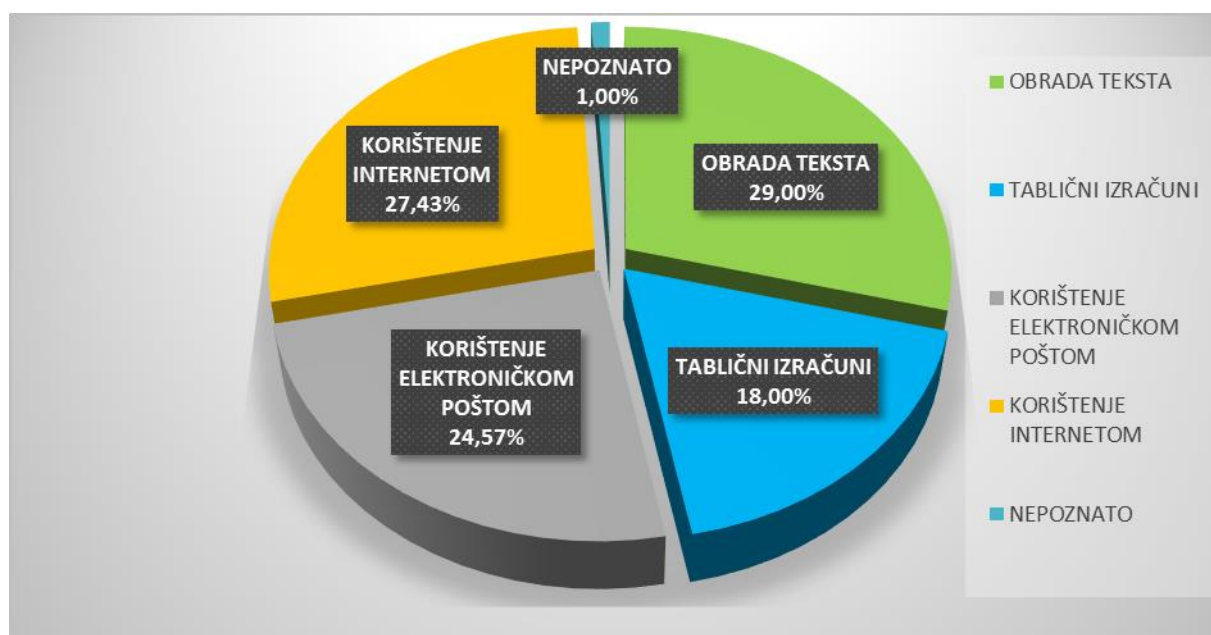
Obzirom da je područje Općine zahvaćeno procesom starenja stanovništva, postepeno dolazi do smanjenja broja stanovnika sa završenim osnovnim obrazovanjem, te se od 1981. godine broj osoba bez osnovnog obrazovanja smanjio tri puta (sa 75,66% 1981. na 24,71% 2001.g). Posljedica demografskog starenja svakako je izumiranje dijela stanovništva, te prividno dolazi do većeg broja stanovnika sa višim stupnjevima obrazovanja.

Tablica 8: „Obrazovna struktura stanovnika“ (Izvor: DZS)

Općina	Spol	Ukupno	Bez škole	1-3 razreda osnovne škole	4-7 razreda osnovne škole	Osnovna škola	Srednja škola	Visoko obrazovanje
Ribnik	sv.	431	4	12	35	162	176	42
	m	225	1	2	11	80	106	25
	ž	206	3	10	24	82	70	17

U obrazovnoj strukturi stanovništva Općine Ribnik najveći je udio stanovništva sa završenom srednjom stručnom spremom (176 stanovnika). Najveći broj polaznika (SSS) – njih 129 ima završenu industrijsku i obrtničku strukovnu školu, te škole za zanimanje u trajanju od 1–3 godine. Tehničke i srodne strukovne škole, te škole za zanimanje u trajanju od 4 i više godina pohađalo je 42 polaznika, dok je gimnazijski program najmanje zastupljen (5 stanovnika). Od ukupnog broja obrazovnog stanovništva (431) svega 42 stanovnika ima visoku naobrazbu; 24 stanovnika ima završen sveučilišni studij, 1 stručni, dok sa stečenim doktoratom nije zabilježen niti jedan stanovnik.

Grafikon 4: „Stanovništvo prema informatičkoj pismenosti u Općini Ribnik“ (Izvor: DZS, Popis 2011)

Na području Općine u kategoriji stanovništva prema informatičkoj pismenosti koja predstavlja jedan od ključnih oblika obrazovanja najveći broj stanovnika koristi se internetom (192 stanovnika), dok se najmanji broj koristi tabličnim izračunima (126 stanovnika). Podaci o informatičkoj pismenosti stanovnika nepoznati su za 1% od ukupne populacije stanovnika koja je informatički obrazovana.

1.3.4.MIGRACIJE

Tablica 9 : „Stanovništvo prema migracijskim obilježjima i spolu u Općini Ribnik“ (Izvor: DZS, Popis 2011.)

OPĆINA	SPOL	STANUJU U ISTOM NASELJU	DOSELJENICI (IHRVATSKA)	DOSELJENICI (INOZEMSTVO)
RIBNIK	SV.	250	172	53
RIBNIK	M	178	53	23
RIBNIK	Ž	72	119	30

Od ukupnog broja stanovnika (475) na području Općine Ribnik 53% stanovnika (njih 250) živi u istom naselju od rođenja, dok je manji postotak stanovnika doseljeno iz inozemstva i Hrvatske (47%). Od ukupnog broja doseljenika (225), najveći broj doseljenika hrvatskog je podrijetla (76%), te dolazi iz Karlovačke županije. Svega 53 doseljenih građana dolazi iz inozemstva od kojih je najveći broj (njih 22) njemačkog podrijetla.

Tablica 10: „Dnevni i tjedni migranti na području Općine Ribnik“ (Izvor: DZS)

MIGRANTI	Zaposleni				Učenici		Studenti
	rade u drugom naselju istog grada/općine	rade u drugom gradu/općini iste županije	rade u drugoj županiji	rade u inozemstvu	učenici osnovnih škola	učenici srednjih škola	
Dnevni migranti	11	64	8	28	22	14	4
Tjedni migranti	-	2	4	6	0	2	9

Na području Općine zabilježena su dnevna/tjedna kretanja stanovništva, te ukupan broj migranata iznosi 151. Najveći broj migranata odnosi se na zaposlene osobe koje svakodnevno napuštaju stalno mjesto boravka poradi obavljanja poslovnih aktivnosti, te u ukupnom broju migranata zauzimaju većinu (74%). Od ukupnog broja zaposlenih migranata (njih 111), 58% radi u drugom gradu/općini Karlovačke županije, dok 7% radi u drugoj županiji. 32% migranata odnosi se na učenike osnovnih i srednjih škola, dok studenti čine 4% dnevnih migranata. Najveće dnevne migracije su u smjeru grada Ozlja i Karlovca. Tjedne migracije

rjeđa su pojava, te se od ukupnog broja tjednih migranata (njih 23) najveći postotak odnosi na zaposlene osobe (52%).

1.4.GOSPODARSKE ZNAČAJKE PROSTORA

1.4.1.OSNOVNI RAZVOJNI POKAZATELJI

U skladu sa Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 147/14), Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije provodi postupak ocjenjivanja i razvrstavanja svih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj prema indeksu razvijenosti. Indeks razvijenosti pokazatelj je razvoja određenog područja i mjeri se ponderiranim prosjekom stope nezaposlenosti, dohotka po stanovnika, proračunskog prihoda JLS, općeg kretanja stanovništva, te stope obrazovanosti. JLS svrstavaju se u pet skupina ovisno o vrijednosti indeksa:

- u I. skupinu razvrstane su jedinice lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti manja od 50% prosjeka RH
- u II. skupinu razvrstane su jedinice lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti između 50% i 75% prosjeka RH
- u III. skupinu razvrstane su jedinice lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti između 75% i 100% prosjeka RH
- u IV. skupinu razvrstane su jedinice lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti između 100% i 125% prosjeka RH.
- u V. skupinu razvrstane su jedinice lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti veća od 125% prosjeka RH

Tablica 11: „Osnovni razvojni pokazatelji Općine Ribnik“ (Izvor: MRRFEU, 2016.)

OPĆINA	Prosječni dohodak po stanovniku (kn)	Prosječni izvorni prihodi JLS po stanovniku (kn)	Prosječna stopa nezaposlenosti	Kretanje stanovništva	Udio obrazovanog stanovništva u radno aktivnoj populaciji	Indeks razvijenosti
	2010.-2012.	2010.-2012.	2010.-2012.	2010.-2012.	2011.	2013.
RIBNIK	18.167	967	27,50%	86,6	69,26%	61,93%

Općina Ribnik, prema podacima MRRFEU-a iz 2016. godine ima indeks razvijenosti od 61,93%, te se svrstava se u II skupinu JLS čiji su indeksi razvijenosti između 50% i 75% prosjeka RH, dok je Karlovačka županija, prema kategorizaciji jedinica područne (regionalne samouprave) sa indeksom razvijenosti od 56,34% svrstana u I skupinu.

Gospodarstvo Općine Ribnik bazira se na stočarstvu i poljoprivredi u širem smislu, te šumarstvu kao užoj djelatnosti, turizmu, prerađivačkoj industriji i obrtu.

1.4.2.POLJOPRIVREDA

Uzevši u obzir značajne prirodne potencijale i resurse na području Općine, može se zaključiti da se većina stanovnika predmetne Općine bavi poljoprivredom i stočarstvom kao primarnom poljoprivrednom djelatnošću. Kako bi se očuvala prirodna ravnoteža prostora, poljoprivredne površine valorizirane su i zaštićene u najvećoj mogućoj mjeri.

Izdvajamo nekoliko cjelina koje imaju posebno povoljne uvjete za pojedine grane poljoprivrede:

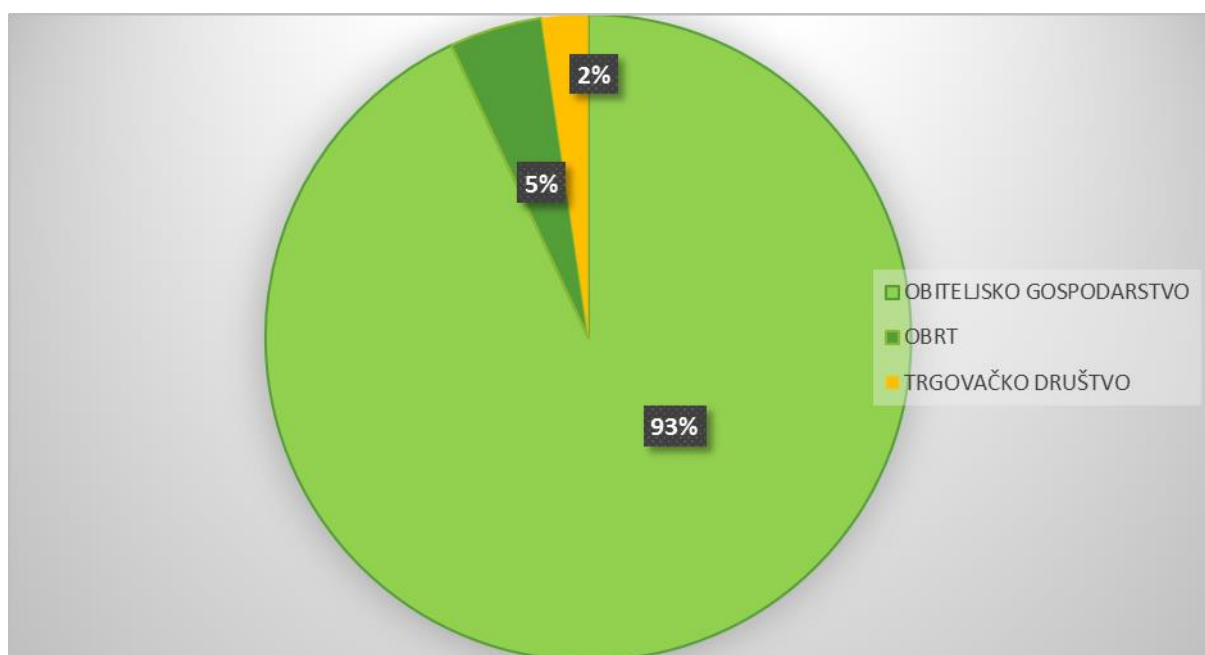
- istočni dio Općine sa nadmorskom visinom od 200 do 350 m.n.m. (brežuljkasto-brdsko područje koje se proteže u smjeru jugoistok-sjeverozapad s voćnjacima i manji dio s vinogradima – vrh Menik – Vodenica, naselja Obrh, Jasenovica, Lipnički Novaki, Martinski Vrh, Lipnička Gorica, Gorička, Gornja i Donja Stranica, Gornji Goli Vrh Lipnički) te Gornje Griče u jugozapadnom dijelu sa povoljnim uvjetima za voćarstvo i vinogradarstvo, a to je tradicionalno vinogradsko i voćarsko područje. Iseljavanjem područja vinogradi i voćnjaci bivaju zapušteni, stoga je potrebno poticati podizanje voćnjaka i vinograda i malih spremišta-podruma u proizvodne i rekreacijske svrhe (rad u voćnjaku/vinogradu). Također je potrebno poticati veće nasade voća i vinograda sa naglaskom na eko proizvodnji.
- ribnička dolina sa ravnim njivama (naseljeni dio uz potok Ribnik i u blizini ceste D6 – naselja Ribnik, Sopčić Vrh, Lipnik, Jarnevići, Veselići, Griče sa naglaskom na poljoprivrednoj proizvodnji i stočarstvu
- brdsko područje od sjeverozapada do jugoistoka koje je šumsko područje (gorje Lipnik)

Uvjeti za kvalitetnu poljoprivrednu proizvodnju proizlaze iz povoljnog geografskog položaja Općine koja se nalazi na prijelazu iz nizinske Hrvatske u planinsko područje, stoga se na

području Općine isprepliću nizinski prostori dolina, potoka i brežuljkasto-brdski prostori nadmorske visine 250-350 m.n.m., koji stvaraju povoljne uvjete za razvoj vinogradske i voćarske proizvodnje.

Prema podacima Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju u 2015. godini na dan 14.12. u Općini Ribnik djelovalo je 57 poljoprivrednih gospodarstava upisanih u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava. Većina PG (93%) organizirano je u obliku obiteljskih gospodarstava (54 PG), te unutar njih djeluje 40 osoba muškog spola i 14 pripadnica ženskog spola, dok su dva gospodarstva organizirana u obliku obrta. Od ostalih PG, jedno gospodarstvo organizirano je u obliku trgovačkog društva, te je unutar njega zaposlena jedna osoba muškog spola.

Grafikon 5: „Broj poljoprivrednih gospodarstava prema tipu i spolu nositelja u Općini Ribnik na dan 14.12.2015.“ (Izvor: APPRRR)

Tablica 12: „Školska sprema nositelja/odgovorne osobe PG na dan 14.12.2015.“ (Izvor: APPRRR)

ŠKOLSKA SPREMA NOSITELJA/ODGOVORNE OSOBE	OBITELJSKO GOSPODARSTVO	OBRT	TRGOVAČKO DRUŠTVO
Nezavršena osnovna škola	2	0	0
Osnovna škola	25	0	0
Srednja škola	16	2	0
Viša škola	0	0	0
Fakultet	0	0	0
Nema podataka	11	0	1
UKUPNO	54	2	1

Prema podacima APPRRR-a na dan 14.12.2015. godine unutar 57 poljoprivrednih gospodarstava najviše stanovnika ima završenu osnovnu školu (44%), dok više naobrazbu i završen fakultet nema niti jedan nositelj poljoprivrednog gospodarstva. 16 nositelja ima srednju stručnu spremu, dok kod sveukupno 12 nositelja nema podataka o stečenoj razini obrazovanja.

Tablica 13: „Broj PG-a i poljoprivrednog zemljišta u Karlovačkoj županiji i Općini Ribnik“ (Izvor: APPRRR)

Grad/općina	<3		>=3 i <20		>=20 i <100		>=100 i < 1.500		>=1.500		UKUPNO	
	Broj PG	Površina (ha)	Broj PG	Površina (ha)	Broj PG	Površina (ha)	Broj PG	Površina (ha)	Broj PG	Površina (ha)	Broj PG	Površina (ha)
Karlovačka županija	2.345	3.589,89	2.157	14.028,68	161	5.778,38	9	1.876,65	0	0,00	4.672	25.273,61
Općina Ribnik	11	19,31	34	195,66	2	76,68	0	0,00	0	0,00	47	291,65

Na području Općine nalazi se sveukupno 62 PG koja raspolažu zemljištem od 143,52 ha. 82% gospodarstava (najveći broj poljoprivrednih gospodarstava) raspolaže zemljištem površine <3 ha, dok na istom području ne postoje PG koja raspolažu zemljištem >=20 ha.

Kako bi se pospješila poljoprivredna proizvodnja potrebno je stvoriti povoljne uvjete za razvoj malih seoskih gospodarstava, te poticati objedinjavanje i povećanje zemljišnih površina, udruživati proizvođače radi korištenja zajedničke mehanizacije, marketinga i prodaje, a radi racionalnijeg korištenja zemljišta i svih kapaciteta sve do kupca. Također treba poticati proizvodnju zdrave hrane. Potrebno je povezivati poljoprivredne proizvođače i turizam, kako bi upravo ribnički proizvodi bili servirani u restoranima a turisti mogli kupiti domaće proizvode..

Poljoprivrednu proizvodnju unaprijediti će mladi proizvođači koji proizvode, prerađuju i prodaju gotove proizvode. To se odnosi na voćarske kulture poput borovnice, aronije, sibirske borovnice te ostale proizvode poput bučina, lanena i suncokretova ulja te integralna brašna, a što odstupa od uobičajene poljoprivredne proizvodnje.

Obzirom na porast turističke djelatnosti, te naglasku na doživljaju same destinacije, potrebno je plasirati gospodarstva, farme i mini sirane kao turističke destinacije kako bi domaći i strani posjetitelji imali mogućnost direktnog sudjelovanja u segmentu poljoprivrede, prerade i proizvodnje hrane unutar predmetnih gospodarstava, te na kraju probali proizvod.

1.4.2.1.STOČARSTVO

Tablica 14: „Formiranje ukupnog broja grla stoke na području Općine Ribnik na dan 14.12. 2015.“ (Izvor: APPRRR)

OPĆINA RIBNIK	VRSTA ŽIVOTINJE					UKUPNO
	Govedo	Kokoši/pilići	Konji	Ovce	Svinje	
BROJ GRILA	143	10	2	224	10	389
BROJ PG-a	18	1	1	8	1	29

Prema podacima Agencije za plaćanja, na dan 14.12.2015. godine, na području općine Ribnik evidentirano je 385 grla životinja koja se nalaze unutar 29 PG-a. Najveći broj grla odnosi se na ovce koje se nalaze unutar dva PG-a, te ih sveukupno ima 25. Najmanji broj grla odnosi se na konje (2) koji su evidentirani unutar jednog poljoprivrednog gospodarstva. Obzirom na velike površine livada i pašnjaka (oko 40% Općine) unutar Općine javljaju se mogućnosti razvoja stočarstva kroz osnivanje mini farmi, odnosno širenjem obiteljskih gospodarstava, te je primjer takvog gospodarstva na području općine farma u sklopu koje se nalazi mini mljekara sa proizvodnjom kvalitetnih sireva. Na cesti D6 potrebno je kvalitetno urediti stajalište za odmor, gdje bi lokalni seljaci i obrtnici mogli prodati svoj proizvod putnicima i turistima. Obzirom da na području Općine postoji mnogo zapuštenih pašnjaka, livada i oranica bilo bi optimalno (unutar poljoprivrednih gospodarstava) uspostaviti sustav krava-tele kako bi se pašnjaci kroz navedeni sustav čistili ispašom stoke.

1.4.2.2.PČELARSTVO

Pčelarstvo na području Općine predstavlja tradicionalnu granu poljoprivrede koja je na ovim prostorima zastupljena od 19. stoljeća, te je prvi pčelinjak sa suvremenim košnicama utemeljen dvadesetih godina prošloga stoljeća od strane poznatog pčelara Josipa Spoje. Poznati učitelj svoje tajne prenio je mnogim učenicima, te spomenuti pčelinjak preselio je u svoju rodnu kuću u Ribniku gdje se navedenom disciplinom bavio do smrti.

Danas na području Općine djeluje pčelarsko društvo „Kostenjar“ koje je svojim aktivnim (volonterskim) djelovanjem doprinijelo realizaciji projekta Medne staze Ribničke doline koja slovi kao prva pčelarska poučna staza u Hrvatskoj. Medna staza Ribničke doline ima obilježja poučne, ekološke i turističko-rekreativne staze, te se unutar nje, kao dio turističke ponude nalazi sljedeće: prodajno-informativni centar s dvoranom za predavanja, poučne table,

botanički vrt s medonosnim biljem i odmorištem, te društvenim pčelinjakom, šetnica Jurja Križanića, te pčelinjaci u vlasništvu članova društva. Naročito je poznat kostenjov med, a nekolicina pčelara osim meda proizvodi medicu i propolis.

1.4.2.3.LOV I RIBOLOV

Na području Karlovačke županije nalaze se 54 zajednička otvorena lovišta u zakupu fizičkih i pravnih osoba s područja županije i obližnjeg okruženja. Na području Općine Ribnik nalazi se jedno otvoreno lovište, te su podaci o njemu dostupni u sljedećoj tablici:

Tablica 15: „Popis lovišta na području Općine Ribnik“ (Izvor: web stranice Karlovačke županije)

OPĆINA	LOVIŠTE	TIP LOVIŠTA	POVRŠINA (HA)	OVLAŠTENIK PRAVA LOVA	VRSTE DIVLJAČI
Ribnik	IV/103	Otvoreno brdsko	4.484	LD Srnjak Ribnik	Jelen obični, srna obična, divlja svinja

Zajedničko otvoreno lovište smješteno je u SZ dijelu Karlovačke županije do rijeke Kupe koja predstavlja državnu granicu sa Republikom Slovenijom, te su granice lovišta raspoređene na sljedeći način: na jugu, jugoistoku i istoku graniči s lovištem Netretić; na sjeveroistoku graniči s lovištem Jaškovo, dok na sjeveru graniči s lovištem Žakanje. Glavna divljač koja se lovi na predmetnom području je divlja svinja, srna, jelen i šljuka.

U Karlovačkoj županiji, za djelatnost obavljanja sportskog ribolova, registrirano je devet ovlaštenika ribolovnog prava od kojih većinu (njih sedam) čine sportske udruge koje djeluju pod okriljem Športsko ribolovnog saveza Karlovačke županije, dok preostala dva ovlaštenika čine pravne i fizičke osobe. Ovlaštenici ribolovnog prava za područje Općine Ribnik djeluju unutar Športskog ribolovnog društva „Ozalj“ za ribolovna područja općine Ribnik, Žakanje i Kamanje, te grad Ozalj.

Uzevši u obzir bogatstvo voda koje posjeduje, te njihovu čistoću i pozamašan broj ribljih vrsta koje obitavaju unutar njih, Karlovačka županija jedna je od najprivlačnijih odredišta ribolovnog turizma, stoga bavljenje raznim oblicima ribolova omogućuje produljenje turističke sezone, odnosno uz kvalitetnu ribolovnu infrastrukturu i razne aktivnosti, širenje turističke ponude van sezone.

Ribolovne vode nad kojima gospodari ŠRD Ozalj, a unutar kojih djeluje Općina Ribnik prikazane su u sljedećoj tablici:

Tablica 16: „Popis tekućica nad kojima gospodari ŠRD Ozalj“ (Izvor: Strategija razvoja lovnog i ribolovnog turizma Karlovačke županije do 2020. godine)

R.BR.	VRSTA I NAZIV	OPIS/DUŽINA I ŠIRINA
1.	Rijeka Kupa	Desna obala od ušća rijeke Dobre do sela Stankovci - duljina toka 50 km te lijeva obala od ušća Kupe i Dobre do mosta mjesta Kamanje
2.	Rijeka Dobra	Lijeva obala od sela Stative do ušća u Kupu kod sela Mahično - duljina toka oko 10 km
3.	Potok Ribnički	Od izvora do ušća u Kupu - 14 km
4.	Potok Kamenica	Duljina 8 km

Ribolovne vode nad kojima gospodari ŠRD Ozalj obiluju brojnim ribljim vrstama poput štuke, šarana, soma, smuđa, linjaka, mreene i podusta.

1.4.3. TURIZAM

Karlovačka županija ubraja se u najsnažnije turističke destinacije kontinentalne Hrvatske, te u svom opusu ima tri mikroregije: pokupsku, kordunsko-plitvičku i ogulinsku mikroregiju.

Općina Ribnik sastavni je dio Karlovačke (Pokupske) turističke mikroregije sa glavnim središtem gradom Karlovcem i turističkim odredištima Dugom Resom i Ozljem. Uzevši u obzir prometni položaj i prirodne značajke kojima raspolaže na području općine evidentan je razvoj lovnog, sportskog i rekreacijskog turizma, ruralnog turizma vezanog uz seljačka domaćinstva, tranzitnog turizma vezanog uz prometne pravce, te izletničkog turizma vezanog uz Stari grad Ribnik i hodanje stazama.

Turizam se temelji na očuvanoj prirodi i miru, sačuvanoj kulturnoj baštini (Stari Grad Ribnik, crkve i kapele, škopena hiža i sela sa tradicionalnom arhitekturom), tradicionalnom načinu života povezanom sa prirodom i zemljom, te infrastrukturom namijenjenoj aktivnom odmoru u prirodnom okruženju. Istinski doživljaj ruralnog kraja moguć je kroz organizirane posjete lokalnim OPG-ima. Za posjetitelje željne „adrenalinskog užitka“ izgrađena je infrastruktura u off road centru u naselju Jarnevići. Nekoliko žitelja općine natjecalo se i prakticiralo auto moto i penjačke sportove, što može biti veliki dobitak za razvoj adrenalinskog turizma. U

naselju Jarnevići izgrađen je regionalni off road centar za moto i super cross, auto cross, terence i quadove. Centar je potrebno dodatno opremiti infrastrukturom za kvalitetniji trening i boravak te osigurati potrebne standarde za više stupnjeve natjecanja.

Od ostale infrastrukture potrebno je vršiti ulaganja u izgradnju adrenalinskog parka, planinarske staze od Ribnika i Lipnika do Bogovaca, vidikovce i planinarski dom. Također je potrebno urediti postojeće planinarske staze za brdski biciklizam a u šumi Lipnik izgraditi stazu za bicikle u ekstremnom spustu.

Prema kategorizaciji Ministarstva turizma općina Ribnik svrstana je u turistički razred D. Smještajni kapaciteti na području Općine sastoje se od privatnog smještaja „Klemenčić“ koji raspolaže sa dvije trokrevetne sobe treće kategorije, te integralnog hotela Srce Prirode koji je smješten u Općini Ribnik, te su njegove prednosti dobra prometna povezanost (blizina slovenske granice – 12 km, blizina urbanog središta grada Karlovca – 20 km, te blizina Zagreba – 70 km) i prirodno okruženje. Smještajni kapaciteti hotela sastoje se od 20 soba unutar autohtono uređenih kuća nazivlja „Jaglac“, „Šafran“ i „Ljubičica“ sa 46 ležaja, restoranom i kušaonicom domaćih proizvoda, te je ovaj smještajni objekt smješten u blizini toka Kupe i brežuljaka obraslim šumama idealan za obiteljske odmore, izlete, te team buildinge. U blizini hotela nalazi se auto kamp sa 38 parcela.

Tablica 17: „Dolasci i noćenja turista u Općini Ribnik“ (Izvor: DZS, Turizam u 2011.,2012.,2013. godini, Dolasci i noćenja turista u 2014. i 2015. godini)

GODINA	DOLASCI			NOĆENJA		
	DOMAĆI	STRANI	UKUPNO	DOMAĆI	STRANI	UKUPNO
2011.	236	159	395	267	253	520
2012.	z	z	z	z	z	z
2013.	z	z	z	z	z	z
2014.	z	z	z	z	z	z
2015.	271	1.074	1.345	311	2.125	2.436

Obzirom na nedostatne podatke Državnog zavoda za statistiku u razdoblju 2012.-2014. godine, može se vršiti usporedba podataka za 2011. i 2015. godinu, te je, prema podacima vidljivim u tablici iznad evidentan porast broja dolazaka za 15% u odnosu na 2011. godinu kada je na području Općine zabilježeno 236 dolazaka domaćih gostiju, te 159 dolazaka stranih državljana. Sukladno povećanju broja dolazaka došlo je do povećanja broja noćenja, te je u 2015. godini zabilježeno 1.916 noćenja više u odnosu na 2011. godinu (kada je na prostoru

Općine zabilježeno 520 noćenja), te su većinu noćenja ostvarili državljani stranog podrijetla (87%).

U naselju Lipnik i u blizini jezera Rilac, formirano je 6,6 hektara zemlje namijenjene za turističko naselje „Rajska dolina“, kapaciteta cca 250 kreveta. Od dokumentacije postoji integracija u prostorni plan kao i urbanistički plan uređenja naselja. Za navedenu investiciju traži se investitor, a nakon početka gradnje biti će potrebno izgraditi potrebnu komunalnu infrastrukturu.

Na području Općine turistički atraktivno područje svakako je Ribnička dolina koja se odlikuje dvjema prirodnim ljepotama:

- izvorom i jezerom Rilac koje nakon uređenog krajolika i izgradnje nadstrešnice, stolova, klupa, kamenog roštilja, uređenja staza i sadnje drvoreda ima preduvjete za razvoj izletničkog turizma
- ribničkim potokom koji čini važno stanište močvarnih ptica. Obrasle močvare moguće je urediti kao rezervat, kako bi u njima privremeno mogle boraviti i odmoriti se ptice selice, dok bi promatranje i fotografiranje ptica bila turistička atrakcija.

Stari grad Ribnik, „Wasserburg“ također je rijedak i poseban spomenik nulte kategorije. Grad i okolicu potrebno je urediti, a u blizini sagraditi ribnjak.

Na prostoru općine uređene su 4 staze za hodanje i nordijsko hodanje ukupne dužine cca 25 km. od kojih jedna nosi ime Jurja Križanića i vodi do ostataka dvorca u kojem je rođen, te nekoliko biciklističkih staza raznih dužina i težina.

1.4.4.ŠUMARSTVO

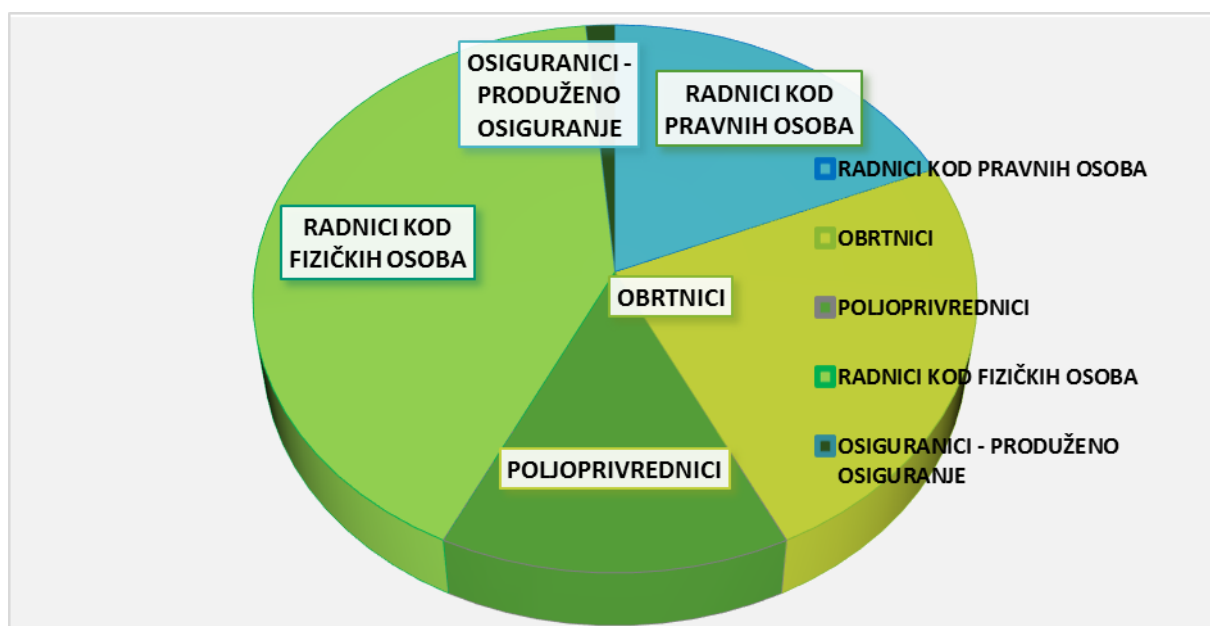
Područje Općine većim je dijelom prekriveno šumskim površinama uglavnom u privatnom vlasništvu, te državnim šumama s kojima gospodari Šumarija Ozalj. Šume na području općine gospodarske su namjene, te služe prvenstveno za proizvodnju drva i drvne mase. Plan gospodarenja šumama temelji se na šumskogospodarskoj osnovi, prema načelu trajnosti gdje se na godišnjoj razini obilježavaju i sijeku bolesna i suha stabla za ogrjevno drvo, te se na taj način poboljšava zdravstveno stanje šuma i iskoristivost drveta. Obzirom da su šumske površine unutar Općine rasprostranjene u izvanprosječnoj mjeri potrebno je unaprijediti stanje šumskog fonda i provoditi sječu u okviru Zakona. Ribničko područje naročito je poznato po

kestenu, otud i ime kraju „Kostenjarski kraj“ a ljudi su „Kostenjari“. Zbog bolesti kestena potrebno je pošumljavanje sa sadnicama kestena koje su otporne na bolesti.

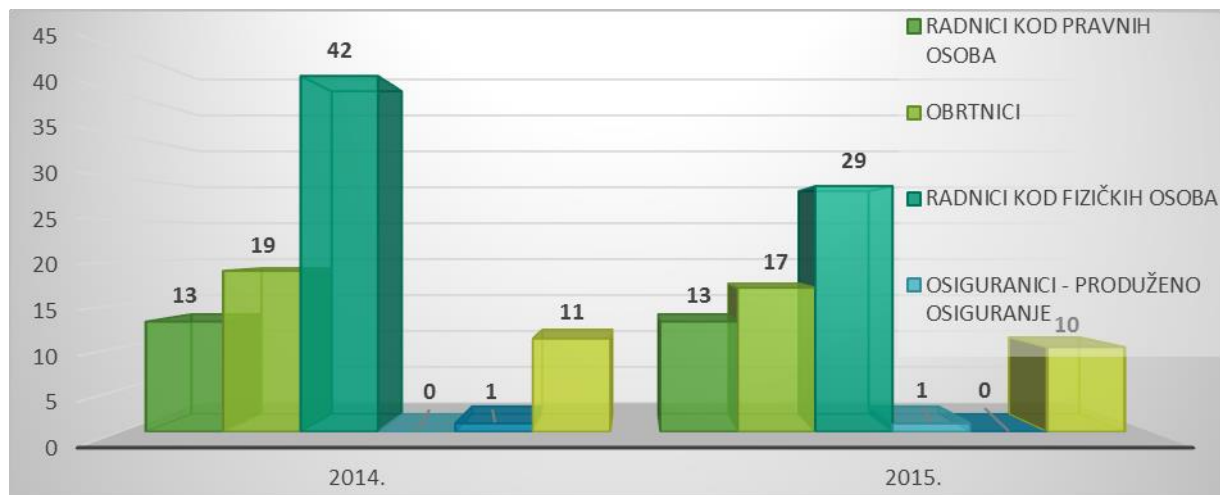
1.4.5. TRŽIŠTE RADA

Prema podacima HZMO na dan 31.12.2015. godine unutar Općine Ribnik razlikujemo zaposlene u sljedećim kategorijama: radnici kod pravnih osoba, obrtnici, poljoprivrednici, radnici kod fizičkih osoba, te osiguranici kod produženog osiguranja. Od ukupnog broja zaposlenih radnika (njih 70), najveći broj odnosi se na kategoriju zaposlenih radnika kod fizičkih osoba (41%) gdje u ukupnom broju zaposlenih osoba (29) osobe muškog spola čine 55% populacije, dok pripadnica ženskog spola ima sveukupno 13. Najmanji broj osoba zaposleno je u kategoriji osiguranika produženog osiguranja (1 osoba), dok na poslovima osiguranika zaposlenih kod međunarodnih organizacija i u inozemstvu, te na poslovima samostalnih profesionalnih djelatnosti nije zaposlena niti jedna osoba.

Grafikon 6: „Zaposlene osobe u Općini Ribnik na dan 31.12.2015. prema vrsti zaposlenja“ (Izvor: HZMO)

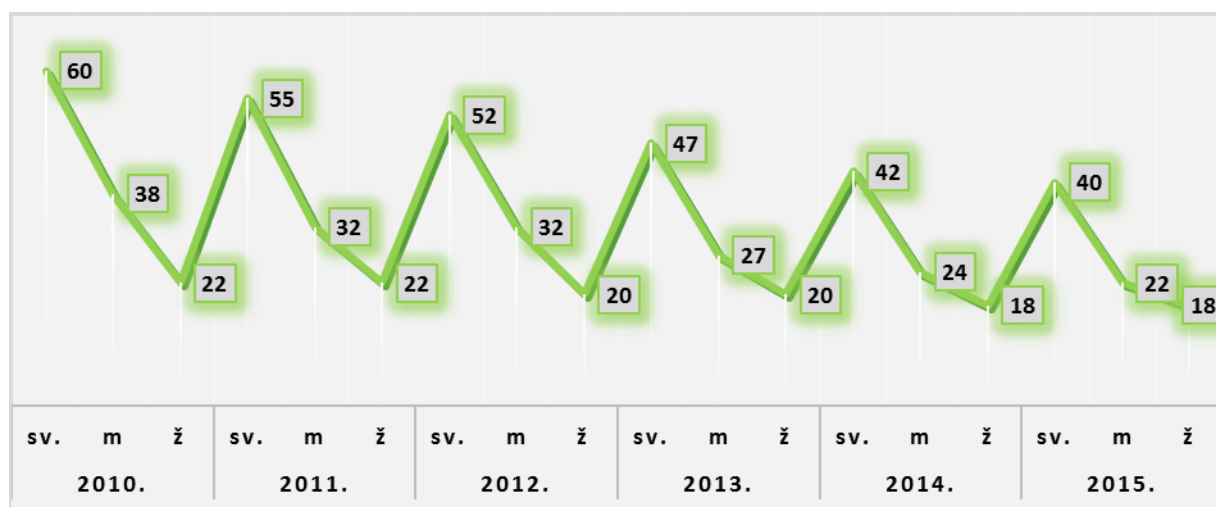

Grafikon 7: „Usporedba zaposlenih osoba na području Općine Ribnik za razdoblje 2014.-2015. godine“ (Izvor: HZMO)

Uspoređujući podatke o kretanju broju zaposlenih osoba po djelatnostima u 2014. i 2015. godini (na dan 31.12.) može se uočiti smanjenje broja zaposlenih osoba za 18,6%. Najveće smanjenje zabilježeno je u kategoriji „Radnika kod fizičkih osoba“ gdje je u 2015. godini bilo zaposleno sveukupno 29 osoba, te je vidljivo smanjenje od 31% u odnosu na 2014. godinu. Pad broja zaposlenika zabilježen je u kategoriji zaposlenih naziva: „Radnici kod pravnih osoba“, „Obrtnici“, „Poljoprivrednici“, „Samostalne profesionalne djelatnosti“, „Radnici kod fizičkih osoba“. U kategoriji radnika „Osiguranici – produženo osiguranje“ u 2014. godini nije zabilježena niti jedna zaposlena osoba, dok je u 2015. godini na istim poslovima zaposlena jedna (ženska) osoba.

Grafikon 8: „Kretanje registrirane stope nezaposlenosti na području Općine Ribnik za razdoblje 2010.-2015.“ (Izvor: HZZ)

Prema podacima Statistike on line (HZZ) u razdoblju 2010.-2015. godine za područje Općine karakterističan je silazan trend kretanja stope nezaposlenosti, te ona u 2015. godini iznosi 40 (22 nezaposlene osobe muškog spola, te 18 nezaposlenih pripadnica ženskog spola). Najmanja vrijednost registrirane stope nezaposlenosti zabilježena je u 2015. godini, te se ona u navedenom razdoblju smanjila za 33%. Najveća vrijednost registrirane stope nezaposlenosti u promatranom razdoblju registrirana je u 2010. godini kada je zabilježeno 38 nezaposlenih osoba muškog spola, te 22 nezaposlene pripadnice ženskog spola.

Tablica 18: „Broj tvrtki na području Općini Ribnik prema djelatnostima“ (Izvor: HGK)

DJEATNOST		BROJ TVRTKI	UKUPNI PRIHODI	UKUPNI RASHODI	BROJ ZAPOSLENIH
Šifra	Naziv				
C	PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	2	5.009.622	21.633.590	52
C14	Proizvodnja odjeće	1	4.613.088	3.699.085	52
C22	Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	1	396.534	17.934.505	0
F	GRAĐEVINARSTVO	1	46.058	35.076	0
F43	Specijalizirane građevinske djelatnosti	1	46.058	35.076	0
G	TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA	2	4.513.322	4.490.548	4
G45	Trgovina na veliko i na malo motornim vozilima i motociklima; popravak motornih vozila i motocikala	1	210.338	189.994	0
G46	Trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	1	4.302.984	4.300.554	4
N	ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI	1	186.900	164.646	0
N82	Uredske administrativne i pomoćne djelatnosti te ostale poslovne pomoćne djelatnosti	1	186.900	164.646	0
UKUPNO		6	9.755.902,00	26.323.860,00	56

Na području Općine registrirano je ukupno 6 poduzeća koja se ubrajaju u kategoriju malih poduzeća, te su unutar njih zaposlene 52 osobe. Uzevši u obzir gore navedeno Općina Ribnik bilježi zaposlene u sljedećim sektorima: *Prerađivačka industrija (šifra:C); Građevinarstvo (šifra:F); Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala (šifra:G); Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (šifra:N).*

1.4.6. PODUZETNIČKE ZONE

Na području Općine Ribnik (u naselju Ribnik) djeluje Slobodna zona Ribnik d.d. koja se prostire na površini od 32.000 m² kao jedina bescarinska zona na području Karlovačke županije, te je za istu planirano proširenje na površini od 130.000 četvornih metara. Unutar ove zone, na području Općine, registrirane su sljedeće tvrtke: Slobodna zona Ribnik d.d., Ribnik Kontejner d.d., Adria Star d.o.o., Feder d.o.o., Incotel d.o.o., KM-Četiri d.o.o., Ribnik nekretnine d.d., Ribnik invest d.d., G&B d.o.o. Na predmetnom području također djeluje poduzetnička zona Rosulje (naselje Lipnik), te unutar nje djeluje tvrtka Merx d.o.o. čija je osnovna djelatnost punjenje i prodaja plina za domaćinstvo. Zbog nemogućnosti diktiranja uvjeta u Slobodnoj zoni Ribnik, potrebno je izgraditi poduzetničku zonu u kojoj će poduzetnici imati povoljne uvjete za poslovanje.

1.5. DRUŠTVENI RAZVOJ ZAJEDNICE

1.5.1. PREDŠKOLSKI ODGOJ

Na području Općine ne postoje objekti za predškolsko obrazovanje djece, te je ulaganje u iste neophodno kako bi se pospješila kvaliteta življenja i javni servisi presudni za demografski napredak. Općina Ribnik je za proračunsku godinu 2016./2017. uvjetovala način i uvjete financiranja troškova pohađanja programa predškole za djecu sa područja Općine Ribnik u dječjem vrtiću „Čarolija“ u Žakanju. Program predškole obuhvaća programe odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi koja se ostvaruje unutar vrtića, te pravo na financiranje troškova pohađanja programa predškole imaju sva djeca sa područja Općine Ribnik.

1.5.2. OSNOVNO I SREDNJOŠKOLSKO OBRAZOVANJE

Osnovnu naobrazbu učenici na području Općine stječu u Područnoj školi Ribnik u kojoj je nastava organizirana za učenike 1-4 razreda.

1.5.3.VISOKOŠKOLSKO OBRAZOVANJE

Na području Općine nema ustanova visokoškolskog obrazovanja, te se one nalaze u obližnjim gradovima Karlovcu i Zagrebu.

1.5.4.SPORTSKA I OSTALA INFRASTRUKTURA

Od građevina namijenjenih sportu i rekreaciji na području Općine nalazi se jedno višenamjensko igralište za mali nogomet, košarku, tenis i odbojku, biciklističke staze duljine cca 25 km, dvije tematske staze (Pčelarska staza i staza Jurja Križanića), te tri planinarske staze i staze za nordijsko hodanje. Postojeće planinarske staze preko Ribnika, Lipnika i Lipničke Gore potrebno je produljiti do Kupe u Bogovcima. Na pogodnim lokacijama treba izgraditi vidikovce i planinarski dom. Radi poboljšanja njihove iskoristivosti potrebno je dodatno raditi na održavanju svake od njih. U naselju Jarnevići nalazi se regionalni off road centar sa izgrađenim stazama za moto cross, super cross, enduro, quad, auto cross i terenska vozila. Centar je potrebno bolje opremiti i omogućiti dulji boravak natjecatelja na stazi u svrhu treninga i natjecanja. Obzirom da navedene grupacije sportova spadaju u kategoriju „adrenalinskih sportova“ posjetiteljima je, kroz iznajmljivanje staze, motora i automobila potrebno omogućiti korištenje istima. Navedeno je također interesantno za organiziranje team buildinga. Tu se održavaju i eminentna natjecanja u navedenim granama auto-moto sporta. Kako bi se budućim posjetiteljima udovoljila želja za sportovima adrenalinskog karaktera, potrebno je pristupiti izgradnji adrenalinskog parka, te stijene za penjanje. U svrhe povezivanja Srca prirode Srakovčić sa mini siranom Kuzmić i OPG-om Željeznjak poprečnim putevima preko lokaliteta Ježišće te preko Gromosa na off road centar u naselju Jarnevići šumskim putevima isti će se koristiti kao staze za hodanje, trčanje, nordijsko hodanje, biciklizam te kao vatrogasni putevi za intervencije vatrogasaca. Šumski put potrebno je napraviti i u Lipničkoj Gori. Kod Lovačkog doma u Veselićima postoji streljana za trap gađanje na leteće mete. U Kališćima kod Lipničkih Novaka postoji malo jezero. Zbog blizine Integralnog hotela Srce prirode treba zadržati vodu te povećati jezero i koristiti ga za veslanje i sportski ribolov.

Od ostalih građevina namijenjenih promicanju kulture i zadovoljavanju potreba lokalnog stanovništva na području Općine nalaze se dva DVD-a i Lovački dom unutar kojih djeluju Mjesni odbori. Vatrogasne domove treba adekvatno obnoviti i dati im dodatne sadržaje.

1.5.5.CIVILNO DRUŠTVO

Prema podacima Ministarstva uprave, (Registar udruga RH), na području Općine Ribnik registrirano je 9 aktivnih udruga. Od ukupnog broja, najveći broj udruga registriran je na području naselja Ribnik gdje je registrirano 6 udruga, dok su preostale udruge registrirane na području naselja Lipnik, Jarnevići i Veselići.

U sljedećoj tablici prikazan je popis udruga sa nazivom i sjedištem iste.

Tablica 19: „Aktivne udruge na području Općine Ribnik“ (Izvor: Registar udruga u RH, Ministarstvo uprave); www.registri.uprava.hr, Općina Ribnik)

R. BR.	UDRUGA	SJEDIŠTE
1.	TAEKWONDO KLUB „RIBNIK“	Ribnik, Ribnik
2.	PČELARSKO DRUŠTVO „KOSTENJAR“ RIBNIK	Ribnik 4A, Ribnik
3.	DOBROVOLJNO VATROGASNO DRUŠTVO LIPNIK	Lipnik 22, Ribnik
4.	MOTO KLUB MX RIBNIK	Jarnevići 2, Ribnik
5.	UDRUGA MLADIH „JURAJ KRIŽANIĆ“	Ribnik 2, Ribnik
6.	MOTO KLUB RIBNIK	Ribnik 4a, Ribnik
7.	DOBROVOLJNO VATROGASNO DRUŠTVO RIBNIK	Ribnik 2, Ribnik
8.	SPORTSKO DRUŠTVO „KOSTENJAR“ RIBNIK	Ribnik bb, Ribnik
9.	LOVAČKO DRUŠTVO „SRNJAK“ RIBNIK	Veselići 26, Ribnik

Aktivne udruge na području Općine uvelike djeluju na poboljšanje cjelokupnog razvoja općine, te svojim volonterskim radom potpomažu razvoj lokalne zajednice.

Pčelarsko društvo „Kostenjar“ djeluje u Ribniku od 2007. godine, te je dio hrvatskog Pčelarskog saveza. Osnovna djelatnost društva je uzgoj pčela, registracija pčelinjaka na području općine, izrada karata pčelinjih paša, te unaprjeđenje prodaje lokalnih pčelinjih proizvoda. U svrhe promocije pčelarstva kao tradicionalne grane kojom se lokalno stanovništvo bavi od dvadesetog stoljeća društvo je osmislilo projekt poučne staze koji je uspješno realiziran, te je tzv. Medna staza Ribničke doline realizirana i za javnost otvorena 2012. godine. Medna staza je poučnog karaktera, te slovi kao ekološka i turističko-atraktivna.

DVD Ribnik osnovan je 1950. godine potaknut velikim požarom koji je ovaj kraj zadesio 1949. godine, te danas broji 77 punoljetnih članova. DVD posjeduje vatrogasni dom i garažni prostor, te je njegova osnovna funkcija preventiva i gašenje požara. Vatrogasni dom izgrađen je prije 40 godina, te zahtijeva obnovu i prenamjenu prostora.

Odluka o osnivanju **DVD-a Lipnik** donesena je 1955. godine, te je potpora za djelovanjem ove vrste lokalne zajednice bila prisutna kako od strane lokalnih župnika, tako i od mladeži diljem općine koja je aktivno sudjelovala u priređivanju raznih priredbi i koju su djelomice sačinjavali učenici škole Lipnik s kojom je društvo usko surađivalo. Članovi društva nosioci su brojnih lokalnih aktivnosti, te pored osnovnih aktivnosti (protupožarna zaštita i postavljanje hidranta) sudjeluju u popratnim aktivnostima od lokalnog značaja (održavanje i uređenje okoliša, organizacija raznih priredbi i zabava i sl). Stara škola koja je sjedište društva, sagrađena je polovicom 19.st. i jedina je sačuvana tipska školska zgrada, stoga ju je potrebno zaštititi i obnoviti.

Lovačko društvo „Srtnjak“ osnovano je 1946. godine kao rezultat lovne tradicije ovoga kraja. Danas društvo broji 58 članova, te gospodari zajedničkim otvorenim lovištem „Ribnik“ na površini od 4.484 ha. Rad društva zasniva se na stručnom osposobljavanju i izobrazbi lovaca s naglaskom na edukacije o provedbi sigurnosti lova divljači, poštivanje lovne etike i njegovanje običaja lovne tradicije. Brojni članovi odlikovani su lovačkim odličjima Hrvatskog lovačkog saveza i Hrvatskog kinološkog saveza, te su njegovi glavni ciljevi uspješno gospodarenje lovištem i divljači, očuvanje lovne tradicije ovoga kraja, te unaprjeđenje lovne etike i održavanje lovačke suradnje. Društvo ima izgrađenu streljanu za leteće mete „trap“ gdje se održavaju županijska natjecanja. Streljana zaslužuje obnovu.

1.5.6. ZDRAVSTVO I SOCIJALNA SKRB

Usluge primarne zdravstvene zaštite (opća/obiteljska medicina, dentalna medicina, zdravstvena zaštita žena, patronažna zdravstvena zaštita, sanitetski prijevoz te hitna medicinska pomoć organizirana kroz dežurstvo i pripravnost), kao i usluge specijalističko – konzilijarne zdravstvene zaštite (fizikalna medicina i rehabilitacija), te usluge specifične zdravstvene zaštite (higijensko – epidemiološka služba, optičar, rehabilitator, logoped) za područje Općine osigurava Dom zdravlja Ozalj, dok je na području Općine dostupna uređena zdravstvena ambulanta. Socijalna skrb osigurana je putem Centra za socijalnu skrb Ozalj, te izdvajanjem dijela sredstava iz gradskih proračuna.

1.6.FIZIČKA INFRASTRUKTURA

1.6.1.CESTOVNI PROMET

Područjem Općine Ribnik prolaze sljedeće prometnice:

- **Državne ceste**

Općinom prolazi državna cesta D6 Jurovski Brod (granica s Republikom Slovenijom) - Ribnik - Karlovac - Krnjak - Glina - Dvor - granica s Republikom Bosnom i Hercegovinom.

Državna cesta izgrađena je 1979 godine i od tada nikada nije temeljito obnovljena, te se nalazi u izrazito lošem stanju i zaslužuje modernizaciju.

- **Lokalne i nerazvrstane ceste:**

L 34025 (Ž 3140) – Pravutina L 34025 – Vel. Paka – Ribnik (D6);

L 34027: L 34025 – Lipnik – D6

L 34028: Ribnik (D6) – Novaki Lipnički – Hrašće – Jaškovo – G. Pokupje (D 505)

Na području Općine nalazi se cca 38 km nerazvrstanih prometnica od kojih je 20-ak km asfaltirano, dok su za preostalih pet potrebna dodatna ulaganja.

U svrhe poticanja ravnomjernog gospodarskog razvitka, te podizanja kvalitete življenja na ovim prostorima Općina Ribnik je ulaganjem u cestovnu infrastrukturu, te osiguranjem bolje cestovne povezanosti, u suradnji sa Ministarstvom regionalnog razvoja i fondova EU tijekom 2014, 2015 i 2016. godine provela projekt „Modernizacije nerazvrstanih cesta“ prema Programu održivog razvoja lokalne zajednice, te su na temelju provedenog projekta ostvarene aktivnosti asfaltiranja makadamskim cesta i preasfaltiranja postojećih i oštećenih asfaltnih cesta cca 2 km godišnje.

1.6.2.ŽELJEZNIČKI PROMET

Na području Općine ne postoji niti je planirana izgradnja željezničke mreže.

1.6.3.POŠTA I TELEKOMUNIKACIJE

Na području općine planirano je proširenje postojećih telekomunikacijskih usluga (povećanje prijenosnih kapaciteta i postavljanje novih podzemnih kabela). Također je neophodna izgradnja komunikacijskih sustava velike brzine i kapaciteta.

1.6.4.ENERGETSKI SUSTAV

1.6.4.1.PLINOFIKACIJA

Na području Općine planirana je plinifikacija cijelog područja postupnom izgradnjom sustava mjerno-redukcijskih stanica.

1.6.4.2.ENERGETIKA

Na području Općine planirana je izgradnja novog 20 KV visokonaponskog sustava, i odgovarajuće preinake za niskonaponsku mrežu. Također je potrebno je izgraditi vlastiti energetske sustav na bazi solarnih panela i proizvodnju struje iz drvne sječke. Sustav je samoodrživ i obnovljiv te ugodan okolišu. Toplinska energija kao nus produkt proizvodnje struje mora se korisno upotrijebiti za sušenje dasaka, grijanje plastenika, kuća i slično.. Kako bi navedeni sustav bio stavljen u funkciju potrebno je osigurati elektromrežu za isporuku struje u sustav.

1.7.KOMUNALNA INFRASTRUKTURA

1.7.1.VODOOPSKRBA

Na području Općine Ribnik isporučitelj vodne usluge javne vodoopskrbe je trgovačko društvo Komunalno Ozalj d.o.o.. Osnovna djelatnost društva je vodoopskrba i zbrinjavanje otpadnih voda.

Osnovni izvor za snabdjevanje vodom nalazi se na području Općine Ribnik gdje je izgrađena crpna stanica „Obrh“ kapaciteta 60 l/s. Voda se sa zahvata tlači u vodospremnik „Breznik“ (290 m.n.m.) na području današnje općine Žakanje gdje postoji jedna komora od 1000 m³, a

predviđa se izgradnja još jedne vodospreme ("Jasenovica", tj. vodospreme "Breznik II.") kapaciteta 200 m³ koja se locira neposredno uz postojeću vodospremu, a kao građevina pripada cjelokupnom vodovodnom sustavu.

Vodosprema "Jasenovica" planira se kao opskrbna vodosprema za potrošače na području Općine Ribnik i služiti će za zadovoljenje dnevne vršne potrošnje u potrošnji vode na ribničkom opskrbnom području, neovisno o distribuciji i potrošnji vode u ostaloj mreži postojećeg vodovodnog sustava.

U postojećem stanju vodoopskrbe, voda se iz vodospreme "Breznik" gravitacijom dovodi do potrošača uz prometnicu Jurovski Brod - Netretić. Iz rezervoara "Breznik" magistralnim cjevovodom PVC DN 160 mm putem ogranaka snabdijevaju se vodom potrošači u usputnim naseljima, na području današnjih općina Žakanje i Ribnik te grada Ozlja. Opskrbni cjevovod za snabdijevanje ostalih naselja u smjeru jugoistoka sve do Donjih Griča nalazi se uz prometnicu Jurovski Brod - Netretić. Na ovom cjevovodu postoji prekidna komora "Jasenovica" zapremine 5 m³ na koti 232 m n.m, od koje je izgrađen opskrbni cjevovod kojim se snabdijevaju usputna naselja. Potrošači vode na području općine Ribnik, koji se snabdijevaju vodom iz vodospreme "Breznik" su: Drenovica Lipnička, Griče, Jarnevići, Jasenovica, Lipnik, Ravnica, Ribnik, Skradsko Selo, Sopčić Vrh, Obrh i Veselići. Potrošači u naseljima Gornja Stranica, Gorica Lipnička, Martinski Vrh i Novaki Lipnički snabdijevaju se vodom iz vodovodnog podsustava "Jugovac". Na području Općine planira se izgradnja i modernizacija vodovodne mreže za naselje Donja Stranica i pojedina domaćinstva u naselju Novaki Lipnički, te priključivanje ugostiteljsko-turističke zone Lipnik na javni vodoopskrbni sustav Općine.

1.7.2.ODVODNJA

Na području Općine Ribnik u naselju Ribnik planira se cjelovito rješavanje odvodnje i pročišćavanje otpadnih voda u skladu s principima održivog razvoja.

1.7.3.ODVODNJA OTPADNIH VODA

Prostornim planom Karlovačke županije za područje Općine Ribnik kao optimalno rješenje utvrđen je razdjelni sustav javne odvodnje koji uključuje dva odvojena sustava odvodnje: jedan za otpadne, a drugi za oborinske vode. Prije upuštanja u prijamnik (recipijent), otpadne

vode potrebno je pročititi uređajima za pročišćavanje otpadnih voda što se danas obavlja uglavnom putem aerobnog biološkog razgrađivanja krutih tvari. Područje naselja Ribnik pročišćava se putem pročišćivača smještenog na zapadnom dijelu naselja i zapadno od glavne prometnice Karlovac - Metlika na lijevoj obali potoka Obrh i desnoj obali Ribničkog potoka, te se pročišćene otpadne vode upuštaju u Ribnički potok koji predstavlja prijamnik, te je desna pritoka rijeke Kupe u području naselja Zaluka Lipnička. Oborinske vode odvede se u oborinske kanale uz prometnice i postojeće vodotoke. Sanitarne otpadne vode odvede se na uređaj za biološko pročišćavanje otpadnih voda koji se planira u zapadnom dijelu naselja Ribnik na lijevoj obali potoka Obrh koji je ujedno prijemnik pročišćenih otpadnih voda. Obzirom da je odvodnja otpadne i oborinske vode od iznimne važnosti za zdravlje i život ljudi, te zaštitu podzemnih slojeva od onečišćenja i zagađivanja, sustava odvodnje za naselje Lipnik, za kojim PPUO nije predviđena gradnja, odvodnju sanitarnih otpadnih voda planirano je riješiti putem autonomnog uređaja za pročišćavanje otpadnih voda. Obzirom da se područje Općine nalazi u krškom području, pročišćavanje otpadnih voda od iznimnog je značaja, a iz izvora Obrh napaja se široko područje od cca 10 000 stanovnika. Zbog razbacanih kuća u prostoru, pročišćavanje će se izvršiti manjim sustavom odvodnje i pročišćaćem za grupirane kuće ili samostalnim pročišćivačima za izdvojene objekte, kako će biti racionalnije.

1.7.4. PODZEMNE VODE

Podzemne vode predstavljaju jedan od osnovnih resursa sveukupnog razvoja kako Općine Ribnik tako i cijele Karlovačke županije. Obzirom da se područje Općine nalazi u krškom području, sa sustavom podzemnih potoka, rijeka i jezera koji su međusobno spojeni, pročišćavanju voda treba posvetiti posebnu pažnju radi zaštite tog resursa.

Zaštita od poplava

Kanali rješavaju problem unutrašnje odvodnje uz pomoć hidrotehničkih građevina (čepova i ustava) tako da se te vode uvode u glavne recipijente.

Planirani hidrotehnički zahvati su uglavnom vezani uz postojeće vodotoke (nasipi) ili se koriste koridori ili površine postojećih depresija za odvodnju zaobalnih voda. Nasipi su planirane građevine kojima se sprječava izlivanje vode u zaobalje, a kanalima se najefikasnijim putem odvodi voda bez ugrožavanja obalnih građevina i naselja. Rješenje

uređenja vodnog režima vodotoka planira se izgradnjom obaloutvrda i regulacijskim radovima na vodotocima. Radovima na kanalima štite se i poljoprivredne površine i usjevi.

1.7.5.MELIORACIJSKA ODVODNJA

Na području Općine Ribnik nema melioracijski uređenog područja. PPUO omogućena je ista na nizvodnom dijelu potoka Ribnika. Melioracijski kanali mogu se planirati na prikladnim poljoprivrednim površinama, a kanali oborinske odvodnje trebaju se rješavati u detaljnim planovima. Za te se kanale Planom osiguravaju zaštitni koridori širine od 6 do 10 m.

1.7.6. SPRJEČAVANJE NEPOVOLJNOG UTJECAJA NA OKOLIŠ

1.7.6.1.ZAŠTITA VODA

Obzirom da je voda resurs od strateškog značenja na razini države, zaštita vode (i vodonosnika pitke vode) od posebne je važnosti za područje Općine, te se u skladu s tim provode posebne mjere kako bi se spriječilo njeno zagađenje (uzrokovano neispravnom odvodnjom otpadnih voda zbog čega dolazi do zagađenja podzemnih voda, te nepravilnim odlaganjem otpada). Mjere lokalne razine koje se provode u ove svrhe odnose se na: izgradnju biološkog uređaja za pročišćavanje otpadnih voda i individualne mjere zaštite, uređenje kontroliranih deponija komunalnog otpada za potrebe Općine, te sanaciju izvanrednih zagađenja I. stupnja. Poradi smanjenja rizika od onečišćenja i zaštite vodotoka na prostoru Općine zabranjeno je bilo kakvo ispuštanje nepročišćenih otpadnih voda, deponiranje otpada, građenje kemijskih industrijskih postrojenja i/ili građenje prometnica bez sustava kontrolirane odvodnje i pročišćavanja oborinskih voda. U selima u „brigima“ potrebno je ponovno urediti kal (malo jezero) kao sabiralište i rezervu vode, obzirom da isto oskudijeva sa vodom.

1.7.6.2.ZAŠTITA OD BUKE

Radi zaštite od buke te stvaranja zvučnih barijera potrebno je između cesta i stambenih dijelova naselja osigurati pojas za sadnju visokog zelenila. Moguće je primijeniti i druge mjere zaštite od buke (zidovi, nasipi, ekrani i sl.). Ove mjere naročito se odnose na zaštitu stanara u blizini ceste D6 koja u nekim dijelovima prolazi jako blizu obiteljskim kućama.

1.7.6.3.ZAŠTITA TLA

Zaštita tla provodi se sprječavanjem širenja šume i gradnje na poljoprivrednim tlima, kvalitetnom obradom tla poradi proizvodnje zdrave hrane (što manje pesticida i umjetnih gnojiva, primjena mineralnih gnojiva, te sadnjom visokog zelenila (radi biološke obnove i estetike krajolika) u planiranim građevinskim područjima.

1.7.6.4.ZAŠTITA ZRAKA

Radi zaštite zraka treba kontrolirati rad proizvodnih pogona i vrstu goriva te stimulirati korištenje plina kao energenta i u radnim zonama i u dijelovima naselja. Bitan segment prilikom zaštite zraka primjena je obnovljivih izvora energije što izravno doprinosi stvaranju energetske učinkovitosti (smanjivanje nepotrebnih energetskih gubitaka). U svrhe praćenja kakvoće zraka potrebno je organizirati stalna mjerenja, te se ona ponajviše odnose na mjerenje koncentracije peluda. Također treba izbjegavati sadnju bilo autohtonog bilo alohtonog alergološkog raslinja. Prema Zakonu o zaštiti zraka (NN 178/04) potrebno je provesti ocjenjivanje razine onečišćenja zraka za područje Općine koje se provodi kombinacijom mjerenja i procjene. Rezultati provedene ocjene razine onečišćenja zraka odredit će da li postoji obaveza izrade Programa zaštite i poboljšanja kakvoće zraka.

1.7.7.GOSPODARENJE OTPADOM

Zbrinjavanje komunalnog otpada na području općine obavlja se putem „Azelija eko“ d.o.o. iz Ozlja.

Komunalni otpad skuplja se u kante zapremina 120 l koji su raspoređene po domaćinstvima na području općine Ribnik, a odvoze se na deponiju „Ilovac“ u Karlovcu. Odvoz glomaznog otpada sa područja Općine organizira se jednom godišnje, te je također ponuđena mogućnost odvoza na zahtjev pojedine pravne ili fizičke osobe.

Na području Općine, sva odlagališta otpada su divlja, te je po tom pitanju potrebno poduzeti mjere kako bi se spriječilo nelegalno odlaganje otpada (zatvaranje i sanacija odlagališta). Divlja odlagališta otpada na području Općine nalaze se na sljedećim lokacijama: divlje odlagalište Kožulovka, divlje odlagalište iza Klemenčića, divlje odlagalište iza Dolinara, divlje odlagalište Sopčić Vrh, divlje odlagalište Jasenovica, Griče i druga.

U općini Ribnik provode se sve potrebne aktivnosti kako bi se razina zbrinjavanja otpada dovela na nivo koji udovoljava propisima i Zakonu o otpadu. Osim odvoza komunalnog otpada sa kućnog praga, odnosno iznošenja otpada na mjesta gdje može doći kamion postavljeno su 4 „zelena otoka“ gdje se ostavlja papir, PET, plastika, staklo, metal i tekstil. .

Postoje i dvije lokacije s kontejnerima od 5 m³ za prikupljanje otpada na dislociranim pozicijama u Gornjim Gričima i na groblju u Gornjoj Stranici. U Ribniku je postavljeno mobilno reciklažno dvorište u kojem se mogu odložiti 33 vrste otpada. Potrebno je kvalitetno urediti deponij za građevinski otpad.

2.SWOT ANALIZA

Kako bi se utvrdile razvojne potrebe i ključni potencijali područja Općine Ribnik, te identificirali pojedini problemi i nedostaci navedenog područja, potrebno je izvršiti analizu specifičnih problema, te prepoznati razvojne karakteristike i na osnovu toga identificirati kvalitetnu strategiju razvoja. SWOT analiza je rezultat procesa održavanja radionice, slanja upitnika, usmene i elektroničke komunikacije te održavanja sastanaka od strane vanjskih stručnjaka te lokalnih dionika razvoja područja.

Izrada SWOT analize za Općinu Ribnik izrađena je uključivanjem lokalnih dionika razvoja kroz održavanje radionice (21. lipnja 2016), diskusijom te formalnom i neformalnom komunikacijom. Navedeni način izrade SWOT analize rezultirao je podatkovnom podlogom koja je korištena prilikom SWOT analize te za definiranje općih i specifičnih ciljeva iz kojih proizlaze mjere i tipovi operacije definirani ovim dokumentom. Prilikom izrade SWOT analize sve potrebne informacije crpljene su iz primarnih izvora (lokalni dionici razvoja), te sekundarnih izvora (prostorno-planski dokumenti te ostale javne publikacije poput statističkih podataka preuzetih iz DZS, HGK, APPPRRR-a, HZMO-a i sl.).

Rezultati prethodnih, ukupnih i sektorskih, SWOT analiza, pregledavani su i ažurirani tijekom izrade ovog strateškog plana, kao i usuglašeni s nadležnim regionalnim, nacionalnim i europskim razvojnim mogućnostima. Prijetnje, navedene u ovoj SWOT analizi, odnose se na najveće rizike s kojima se suočava Općina Ribnik sada, i s kojima će se suočiti i u bliskoj budućnosti. One utjelovljuju negativne varijacije koje se mogu pojaviti u planiranom razvoju te ukazuju na potencijalne probleme koji će se pojaviti izostankom ispunjavanja planiranih strateških ciljeva. Pri izradi konačne SWOT analize korištena su i 2 pomoćna analitička modela: PRIMO-F, te PESTLE model, te je provedena i evaluacija svih ulaznih podataka.

Tablica 20: „SWOT analiza na području Općine Ribnik“ (Izvor: vlastita izrada)

I PRIRODNI RESURSI I INFRASTRUKTURA	
SNAGE (sadašnje povoljne značajke Općine Ribnik)	
Element	Obrazloženje
Povoljan geoprometni položaj u Hrvatskoj	Karakteristike područja vezane uz geografski položaj očituju se u blizini slovenske granice i auto ceste Zagreb-Rijeka-Split koja je od same Općine udaljena 5 km, te je njezina važnost vidljiva u dobrim prometnim vezama sa centralnom, zapadnom i istočnom Europom i mediteranom, odnosno strateški važnim područjem za ostvarivanje gospodarske aktivnosti.
Razvijen vodoopskrbni sustav	Sustav vodoopskrbe je na visokom stupnju razvoja te predstavlja snagu područja obzirom na stanje u kojem se ovaj tip infrastrukture nalazi. Od ukupnog stanovništva Općine Ribnik samo jedno domaćinstvo nije pokriveno sustavom vodoopskrbe
Raspoloživost energetske i elektroničke infrastrukture	Energetska i elektronička infrastruktura je razvijena na čitavom području Općine Ribnik
Povoljni klimatski uvjeti	Povoljni klimatski uvjeti (područje kontinentalne klime) bez velikih klimatskih razlika stvara povoljne uvjete za razvoj poljoprivrednih djelatnosti (ratarstvo, povrtlarstvo, vinogradarstvo).
Očuvan prirodni okoliš	Područje bez zagađenja zraka i zagađenja bukom te očuvana flora i fauna predmetnog područja
SLABOSTI (sadašnje nepovoljne značajke Općine Ribnik)	
Element	Obrazloženje
Pročišćavanje i odvodnja	Sustav odvodnje i prečišćavanja trenutno ne postoji na području Općine Ribnik te navedeni segment infrastrukture predstavlja slabost. Ovaj segment infrastrukture je potrebno izgraditi zbog njegove važnosti za održivi razvoj predmetnog područja
Divlja odlagališta smeća	Na području Općine Ribnik postoji divljih odlagališta, iako je dio divljih odlagališta otpada saniran.
Nedovoljno razvijeni društveni sadržaji sa pratećim objektima i infrastrukturom	U svrhu privlačenja stanovništva i podizanja razine kvalitete životnih uvjeta potrebno je vršiti ulaganja u razvijanje društvenih sadržaja i pratećih objekata i infrastrukture – javni servisi (igraonice za djecu-vrtići, javni prijevoz, škola)
Mobilna komunikacija	Signal mreže mobilne komunikacije ne pokriva čitavo područje Općine Ribnik, manji dijelovi predmetnog područja su nepokriveni mobilnim signalom

Nedovoljna iskorištenost prirodnih resursa	Nedovoljna iskorištenost prirodnih resursa očituje se u nedostatnom iskorištavanju krajolika u turističke svrhe, lošem gospodarenju šumama, zapuštenosti i usitnjenost poljoprivrednih zemljišta, zastarjeloj tehnologiji, neuređenim i nepristupačnim vodotocima, te lošem gospodarenju fondom divljači
Nedostatak dugoročnog strateškog opredjeljenja razvoja Općine	Ne postoji jasno određen plan daljnjeg razvoja u gospodarskom, društvenom, demografskom i prostornom smislu. Planski dokumenti izrađuju se i donose prema trenutnim potrebama bez dugoročnog sagledavanja (refleksija problema izostanka dugoročnih strateških smjernica na nacionalnoj razini).
PRILIKE (sadašnji i budući, mogući, pozitivni vanjski utjecaji)	
Element	Obrazloženje
Izgradnja sustava odvodnje otpadnih i oborinskih voda	Potrebno je izgraditi kanalizacijsku mrežu prilagođenu prilikama u svakom naselju te odgovarajući pročištač. U izdvojenim kućama potrebno je ugraditi pročištače za odgovarajući broj stanovnika, što će doprinijeti porastu životnog standarda i očuvanju okoliša.
Razvijanje sustava nerazvrstanih prometnica	U svrhu bolje prometne povezanosti, te cjelokupnog razvoja Općine, na području iste planirano je uređenje postojećih, te je ostavljena mogućnost potencijalne izgradnje novih nerazvrstanih prometnica. Navedeno je za Općinu neophodno kako bi se omogućila bolja gospodarska povezanost, dostupnost sadržaja potencijalnim domaćim i inozemnim posjetiteljima, čime će se omogućiti bolji i lakši pristup predmetnom području, a dio se može iskoristiti kao turistička infrastruktura i infrastruktura za intervencije vatrogasaca.
Poticanje alternativnih izvora energije	Trend davanja poticaja za izgradnju pogona koji će koristiti alternativne izvore energije (solarna energija i drvena sječka) predstavlja priliku za buduću investiciju na području Općine Ribnik, a toplinu kao nus produkt korisno iskoristiti.
Financiranje razvojnih projekata kroz financijska sredstva EU	Povećani poticaji iz državnih i EU fondova za zaštitu okoliša, posebice slivnih područja koja se prostiru u susjedne županije i države, razvoj infrastrukture, porast turističkog i poljoprivrednog razvoja, npr. razvoj integrirane i organske poljoprivredne proizvodnje, te uporaba obnovljivih izvora energije, ulaganja u napredne tehnologije za postojeće obrte, OPG-ove, turizam i poduzeća, stalna edukacija
Prenamjena napuštenih društvenih objekata u gospodarske i/ili društveno korisne sadržaje	Prenamjena objekata koji trenutno nisu u funkciji u gospodarski i/ili društveno značajne objekte predstavlja priliku na učinkovitije korištenje dostupnom imovinom te razvijanje društvenih i gospodarskih uvjeta
Razvoj suradnje zaštite prirode s poslovnim sektorom, poticanje održivog gospodarstva i energetske učinkovitosti s ciljem zaštite okoliša	Promocija zaštite prirode i održivo korištenje putem zajedničkih projekata s drugim sektorima – posebno turizma i poljoprivrede. Poticajna sredstva iz strukturnih fondova za razvoj održivog turizma (razvoj selektivnih oblika – posebno ruralnog turizma) i poljoprivrede (NATURA 2000, agroekološke mjere) i obnovljivih izvora energije, posebno za potrebe gospodarskog i javnog sektora.

Razvoj mreže širokopojasnog interneta	Mogućnost razvijanja brzog interneta na području Općine Ribnik predstavlja mjeru poboljšanja životnih uvjeta i poslovnih potencijala područja.
PRIJETNJE (sadašnji i budući, mogući, negativni vanjski utjecaji)	
Element	Obrazloženje
Održavanje i izgradnja infrastrukture	Ukoliko se nastavi trend gubitka stanovnika doći će do ugroze održavanja i potrebe daljnjeg razvijanja izgrađene infrastrukture što će povratno dovesti do još većeg gubitka stanovnika.
Korištenje dostupnih financijskih sredstava te realizacija projekata	Uz ograničenje proračunskih sredstava i nedostatak općinska sredstva, administracija predstavlja „usko grlo“ u razvoju, pripremi, aplikaciji i realizaciji razvojnih projekata.

II GOSPODARSTVO	
SNAGE (sadašnje povoljne značajke Općine Ribnik)	
Element	Obrazloženje
Uvjeti za razvoj specifičnih oblika turizma koji trenutno nisu razvijeni	Na području Općine postoje uvjeti za razvoj selektivnih oblika turizma kao što su seoski turizam, izletnički, aktivni turizam (biciklizam, hodanje), lovni turizam, i sl.
Očuvano poljoprivredno zemljište pogodno za razvoj ekološke poljoprivrede	Stočarstvo, koje je tradicionalno najzastupljenija grana poljoprivredne proizvodnje, ima sve preduvjete za razvoj. Klimatska pogodnost za ratarsku, voćarstvo i povrtlarsku proizvodnju. Ovaj potencijal predstavlja također preduvjet za razvoj ekološke poljoprivrede sa višom dodanom vrijednosti proizvoda
Kulturno povijesna baština	Na prostoru Općine Ribnik postoje kulturno povijesni sadržaji i baština koji mogu biti temelj za privlačenje potencijalnih posjetitelja i razvoj gospodarske djelatnosti
Pčelarstvo, proizvodnja sira, ulja i integralnog brašna - od proizvodnje, prerade do prodaje (kao turistička atrakcija)	Postojeća proizvodnja sira te pčelarska proizvodnja na području Općine Ribnik već ima čvrste temelje na kojima je moguć daljnji razvoj navedenih djelatnosti. Mladi proizvođači proizvode razna ulja, integralno brašno te različite sorta voća - aroniju, borovnicu i finalne proizvode koji se dobivaju preradom istih. Također za ovu vrstu proizvodnje postoje već kreiran segment povezivanja sa turizmom, a planira se degustacija i pokazivanje posjetiteljima procese prerade i proizvodnje na gospodarstvima kao turističku atrakciju-doživljaj
SLABOSTI (sadašnje nepovoljne značajke Općine Ribnik)	
Element	Obrazloženje

Nedostatak ulaganja u nove tehnologije, znanja i vještine u privatnom sektoru.	Ne ulaže se dovoljno u unaprjeđivanje proizvodnje i usluga na temelju novih saznanja prije svega poljoprivrede, šumarstva, turizma, te znanja iz područja marketinga i prodaje.
Neorganiziranost i usitnjenost poljoprivredne proizvodnje	Na području poljoprivredne proizvodnje odnosi među gospodarskim čimbenicima se ne mijenjaju unatoč promijenjenom gospodarskom okruženju.
Nepostojanje udruživanja gospodarstvenika	Nepostojanje udruživanja gospodarstvenika na lokalnoj razini stvara otežane uvjete prilikom nastupa pojedinaca na zajedničkom tržištu, stoga je njihovo udruživanje neophodno kako bi se olakšao ulazak i djelovanje na tržištu. Također je potrebno objedinjavanje i korištenje zajedničke mehanizacije.
.Nepostojanje turističkih atrakcija i neiskorišteni turistički resursi	Nisu definirane atrakcije koje bi zadržale tranzitne turiste dok postojeći resursi nisu u dovoljnoj mjeri komercijalizirani. Proizvodi lokalnih proizvođača ne plasiraju se dovoljno kroz turističku ponudu. Potrebno je urediti stajališta za turiste u tranzitu gdje bi lokalni seljaci i obrtnici prodavali svoje proizvode
Nepostojanje ljudskih kapaciteta za efektivnu i efikasnu realizaciju projekata financiranih iz Europskih fondova	Manjak edukacije/iskustva u prijavljivanju projekata na EU fondove razlog je nedovoljne iskorištenosti investicijskih i strukturnih fondova u funkciji financiranja novih investicija u gospodarstvu
PRILIKE (sadašnji i budući, mogući, pozitivni vanjski utjecaji)	
Element	Obrazloženje
Održivo gospodarenje šumama	Obzirom da šumske površine zauzimaju značajan dio Općine, te predstavljaju veliko prirodno bogatstvo za predmetno područje, postojanje istih stvara preduvjete za održivo gospodarenje, te razvoj popratnih djelatnosti (ekološki, lovni i seoski turizam). Također bitan segment je i mogućnost vanjskog financiranja takvih ulaganja. Drvo treba koristiti za viši stupanj prerade te kao gorivo za proizvodnju struje a toplinu za grijanje prostora, plastenika, rad sušara itd.
Pozitivni turistički trendovi	Kontinentalni turizam postaje sve atraktivniji. Razvoj dobre turističke ponude, tranzitne turiste velikih tržišta i nacionalnih parkova (posebno Plitvičkih jezera) može usmjeriti i zadržati na području Karlovca i njegove okolice
Potporna razvoju poduzetništva, obrta i poljoprivrede i šumarstva	Država podupire razvoj mikro, malog i srednjeg poduzetništva, te obrta i poljoprivrede, kroz programe za stvaranje klastera, zadruga, mreža i udruženja, posebno u cilju smanjenja troškova i povećanja izvoza.
Mogućnost proizvodnje kvalitetne hrane za lokalno, regionalno i nacionalno tržište	Postoje lokalni proizvođači koji mogu, vrlo kvalitetnim proizvodima, snabdijevati hotele, restorane i tako doprinijeti poboljšanju kvalitete uslužnog sektora (ugostiteljstvo, turizam). No potrebno je povezati ih i dodatno educirati u smislu etičkog poslovanja.
Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014-2020 (PRR)	Niz mjera PRR kreiran je za razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti, mala obiteljska gospodarstva te razvoj turizma i komunalne infrastrukture malih jedinica lokalne samouprave uz povoljne uvjete financiranja.
PRIJETNJE (sadašnji i budući, mogući, negativni vanjski utjecaji)	

Element	Obrazloženje
Nedostatna ulaganja u poslovne zone	Nedostatnim ulaganjima u uređenje poslovnih zona stvara se nepovoljno okruženje za investicijske aktivnosti, te se onemogućuje daljnji protok kapitala čime se stvaraju nepovoljni uvjeti za razvoj cjelokupnog gospodarstva
Centralizacija na većini razina	Odljev kadrova, investicija i poduzetnika (Zagreb/Karlovac). Izostanak uključivanja lokalnih planova u planove višeg reda.
Nedostatak jasne gospodarske strategije nacionalne razine	Nema nacionalne dugoročne strategije razvoja, kako ukupne tako i pojedinih sektora.
Siva ekonomija	Izloženost nelojalnoj konkurenciji, slabost zakonskog sustava.
Neravnomjeran razvoj Županije	Južni dijelovi županije vidljivo odkaču (zaostaju) u prosječnom razvoju uslijed ratnih djelovanja na tim prostorima (PPDI).

III LJUDSKI RESURSI (STANOVNIŠTVO I DEMOGRAFIJA)	
SNAGE (sadašnje povoljne značajke Općine Ribnik)	
Element	Obrazloženje
Uvjeti življenja	Općina je prilagođena obiteljskom životu. Manja cijena nekretnina u odnosu na Zagreb, uz neposrednu blizinu i dobru prometnu povezanost predstavlja snagu ove JLS. Uz redovan posao, kao prednost, ljudi mogu uzgajati vlastite biljne kulture voće, povrće i ostalu hranu.
SLABOSTI (sadašnje nepovoljne značajke Općine Ribnik)	
Element	Obrazloženje
Nepovoljna demografska kretanja	Trend iseljavanja stanovništva i demografsko starenje stanovništva su najozbiljniji te najopasniji oblici negativnih demografskih trendova - kao protumjera nameću se pilot projekti sa naseljavanjem stanovništva
Nepovoljna dobna piramida stanovništva	Negativni prirast stanovništva. Veliki % stanovništva stariji od 65 godina. Osim opterećenja mirovinskog sustava starenje stanovništva dovodi do brojnih socijalnih problema te će budućem razdoblju biti potrebno razviti dodatne programe pomoći starijim osobama. Prosječna starost stanovništva je 47,9 god.
Neodgovarajuća kvalifikacijska struktura radne snage	Radna snaga na području Općine Ribnik ne zadovoljava trenutne potrebe tržišta rada. Zbog smanjenja broja stanovnika dolazi do prividnog povećanja osoba sa višim stupnjem obrazovanja.

Mala mobilnost radne snage	Nepostojanje motivacije za odlazak iz urbanih područja, neefikasan sustav motivacijskih mjera za rad u ruralnim područjima. S druge strane, veliki broj (stručnog) kadra migrira u Zagreb ili u inozemstvo – kao protumjera nameće se stimulacijska porezna politika i politika investiranja.
PRILIKE (sadašnji i budući, mogući, pozitivni vanjski utjecaji)	
Element	Obrazloženje
Razvitak i unapređenje sustava cjeloživotnog učenja	Kroz mrežu postojećih obrazovnih ustanova provoditi «tailor made» programe obuke i usavršavanja kojima se otvara pristup i stvaraju uvjeta izbora na tržištu rada. Na prostoru Općine potrebno je uvesti dodatna usavršavanja (posebice u sektoru poljoprivrede gdje leži najveći potencijal prilikom zapošljavanja) kako bi se mladim ljudima otvorio novi pristup, te stvorili dodatni uvjeti izbora na tržištu rada. Potrebno je usavršiti programe unaprjeđivanja (poticanjem stipendiranja) kako bi se poljoprivrednicima dali novi uvidi u pogledu usavršavanja
Povezivanje interesnih skupina	U svrhe promicanja održivog razvoja na području Općine dolazi do povezivanja svih interesnih skupina (javnog, civilnog, gospodarskog sektora), stoga zajedničkim djelovanjem svih lokalnih dionika dolazi do promicanja održivog gospodarskog razvoja, povećanja životnog standarda, te očuvanja kulturne i tradicijske baštine
Podizanje kvalitete radne snage	Korištenje državnih potpora za prekvalificiranje i pristup tržištu rada, Poticaji za zapošljavanje, samozapošljavanje i programi za edukaciju/prekvalifikaciju radne snage (poticanje iz nacionalnih i EU izvora).
Otvaranje novih radnih mjesta	Postepenim razvijanjem pojedinih vrsta turizma (ciklo turizam, nautički) stvaraju se preduvjeti za otvaranje novih radnih mjesta, te time pokretanje gospodarske aktivnosti cijelog područja
PRIJETNJE (sadašnji i budući, mogući, negativni vanjski utjecaji)	
Element	Obrazloženje
Smanjenje broja radno sposobnog stanovništva	Za područje Općine karakterističan je prirodni pad koji uslijed smanjenja broja živorođene djece utječe na povećanje broja stanovništva starosne kategorije 60 (65)+ godina
Neusklađenost tržišta rada i obrazovnog sustava	Neadekvatni profili zanimanja u odnosu na trenutne potrebe sektora kao što je graditeljstvo i sl.
Odljev stanovništva i radne snage	Odljev stanovništva rezultat je fluktuacije radne snage koja uporište nalazi u nemogućnosti zapošljavanja, odnosno nepostojanja novih radnih mjesta uslijed stagnacije gospodarskog razvitka

3.RAZVOJNA VIZIJA

Vizija razvoja Općine je sažeta i jasna zamisao o željenom i predvidljivom postignuću u razvoju područja. Zasniva se na rezultatima osnovne analize, SWOT analize, razvojnih trendova u užem i širem krugu te idejama o budućnosti područja. Kad se razmotri ocjena

Općina Ribnik je JLS koja je kroz održiv razvoj svojeg područja ostvarila pozitivne gospodarske i demografske trendove stvarajući pri tome uvjete pogodne za ostvarivanje gospodarske djelatnosti, te kvalitetan, uljuđen i sadržajan život.

ekonomskog potencijala i razvojnih kočnica što karakteriziraju ovo područje, Radna grupa za izradu strategije, utvrdila je da bi se vizija razvoja Općine **trebala usredotočiti na: demografsku obnovu, gospodarsko aktiviranje te na razvoj ljudskih resursa i javnih servisa.**

3.1.RAZVOJNE TEME I CILJEVI

Temeljem prethodno iznesenih dokaza, Općina Ribnik kao svoje **razvojne teme** za ovo programsko razdoblje izabrala je

- ✓ poticanje doseljavanja stanovništva
- ✓ razvoj učinkovitih ljudskih resursa,
- ✓ poticanje otvaranja novih radnih mjesta,
- ✓ razvoj prostora, infrastrukture i potrebnih javnih servisa
- ✓ energetska neovisnost korištenjem obnovljivih izvora i održiv razvoj

Opći cilj Općine, odnosno provedbe njezine razvojne strategije je prvenstveno potaknuti aktivnosti koje doprinose razvoju cjelokupne zajednice, kako na gospodarskom i

infrastrukturnom, tako i na planu demografske revitalizacije, društvenog života stanovnika te turističke ponude uz očuvanje okoliša i poštivanje principa održivog razvoja. Razvojem programa za poticanje održivog razvoja ruralnih područja Europska unija intenzivno podupire sve razvojne inicijative koje dolaze iz ruralnih sredina, a imaju svoje uporište u načelu održivog razvoja. Ova metodologija predstavlja temelj održivog razvoja ruralnih područja i najznačajniji izvor financiranja ruralnih potreba Europskih zemalja.

Usmjerenje djelovanja specifičnih ciljeva definiranih Strateškim razvojnim programom je fokusirano na demografsko i gospodarsko oživljavanje područja Općine Ribnik koje je izrazito potrebno obzirom na detektirane ključne razvojne probleme te rezultate SWOT analize. Bitno za napomenuti je to da ukoliko se želi ostvariti planirani učinak na demografsku sliku područja uz gospodarski razvoj područja potrebno je ostvariti sinergijsko djelovanje i suradnju upravljačkih i administrativnih kapaciteta lokalne, regionalne, nacionalne uz izvore financiranja iz prikladnih Europskih fondova. Snaga i nadahnuće predmetnog područja crpi se u identitetu, spoju prošlosti, sadašnjosti i budućnosti, ali i na kozmopolitizmu kao neizostavnom segmentu budućeg željenog usmjerenja razvoja područja.

	Naziv i opis/obrazloženje strateškog razvojnog cilja
1	Podizanje kvalitete životnih uvjeta i usluga za lokalno stanovništvo Zbog trenutne situacije koje onemogućuje zahtjevnije kapitalne investicije unutar ovog cilja su odabrana precizna djelovanja za stvaranje podloge ubrzavanja razvoja životnih uvjeta područja Općine Ribnik. Investicije koje djeluju na kvalitetu životnih uvjeta a ujedno su kapitalno intenzivne, planirane su u razdoblju nakon realizacije planiranog učinka demografske revitalizacije područja. Svrha ovog cilja je direktno i/ili indirektno djelovati na podizanje atraktivnosti područja za život stanovništva. Obzirom na navedeno, planirano je uložiti napore i poduzeti aktivnosti u svrhu uređivanja objekata i područja koji se koriste ili će se koristiti od strane trenutnog i potencijalno novodoseljenog stanovništva. Provedba ovog cilja je usmjerena na osmišljavanje i uređivanje trga i prostora oko trga u centru Općine Ribnik kao područja gdje se odvijaju i koncentriraju gospodarske i životne aktivnost predmetnog područja. Planiranjem širek prostora oko

Starog grada Ribnika, od ceste D6 do školskih igrališta, Grad postaje još dominantniji i zaštićeniji u prostoru, a vlasnicima okolnog zemljišta omogućuje se infrastruktura za gradnju izvan zaštićenog pojasa. Osim već rečene koncentracije gospodarskih i životnih aktivnosti u tom prostoru, omogućiti će se i sadržajan cjelodnevni boravak za turiste u Ribniku. Također u cilju ostvarivanja kvalitetne razine životnih uvjeta planirana je realizacija ulaganja u novu javnu rasvjetu koje će biti energetske i ekonomski učinkovitija od trenutno korištene. Zbog ukazane potrebe od strane lokalnog stanovništva, te s obzirom na trenutno stanje u kojem se nalaze, planirana su ulaganja u uređivanje mjesnih grobalja na području Općine Ribnik. **Cilj 1** je svojim djelovanjem usmjeren na rekonstrukciju i uređivanje objekata u funkciji vatrogasnih domova s posebnim naglaskom na osmišljavanje dodatnih, društveno korisnih funkcija za prostorije unutar navedenih objekata. Posljednji segment djelovanja ovog cilja se odnosi na analizu potreba stanovništva za javnim servisima, te nakon toga i realizaciju javnih servisa koji su potrebni i bitni trenutnom i budućem stanovništvu Općine Ribnik.

Razvoj javne infrastrukture uz ostvarivanje bolje povezanosti na lokalnoj razini

- 2 Prilikom planiranja **cilja 2** uvelike se uzela u obzir činjenica da se kapitalno intenzivnim investicijama u ovom području ne može ostvariti željeni učinak ukoliko se navedeno područje demografski ne revitalizira. Planirano je djelovanje na realizaciju usluge brzog interneta na području Općine Ribnik obzirom da je brzi internet jedan od glavnih faktora odluke za pronalazak lokacije stanovanja i obavljanja gospodarske djelatnosti te je istaknut kao prioritet unutar strategije Europa 2020 "Europska strategija za pametan, održiv i uključiv rast". Zbog potrebe za osiguravanje potrebnih ključnih uvjeta za razvoj života i poslovanja na području Općine Ribnik, ovaj cilj djeluje na nekoliko bitnih segmenata infrastrukture područja. Kako bi se djelovalo na razvoj povezanosti, poslovnih potencijala i atraktivnost područja za život, planirano je ulaganja u infrastrukturu u obliku nerazvrstanih prometnica predmetnog područja te također ulaganje u poljske i šumske puteve koji se planiraju koristiti kao rute ucrtane u planove prilikom nastanka potencijalnih elementarnih nepogoda. Pored opisanog ulaganja u nerazvrstane prometnice i poljske puteve ovim ciljem je planirano ulaganje u sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, kod ovog segmenta cilja 2 bitno je napomenuti da trenutno na području Općine Ribnik ne postoje problemi prouzrokovani nepostojanjem adekvatnog sustava pročišćavanja i odvodnje, ali zbog podizanja poslovne i životne atraktivnosti područja, te

trajne zaštite okoliša i razvoj turizma kao važne gospodarske grane, ulaganje u sustav odvodnje i pročišćavanja je vrlo potrebno.

Generiranje gospodarskog razvoja uz održivo korištenje resursa

- 3 Provedba ovog cilja je kompleksnija i opsežnija u odnosu na druge ciljeve predmetnog Strateškog razvojnog programa, također je uvelike pod utjecajem učinka prethodnih ciljeva ovog Strateškog razvojnog programa na demografsku revitalizaciju odnosno na povećanje broja stanovnika Općine Ribnik. Realizacijom predmetnog cilja kronološki primarno je planirano ostvariti učinkovita i ciljana ulaganja u ljudske resurse područja odnosno potencijalnu radnu snagu obzirom da ljudski kapital predstavlja presudan resurs u svim segmentima planiranog razvoja. Nakon pripreme radne snage predviđeno je utjecati na segmente gospodarske aktivnosti koji su se sukladno osnovnoj i SWOT analizi profilirali kao djelatnosti koje imaju potencijala i snagu za pokretanje pozitivnih gospodarskih trendova. Unutar poljoprivredne djelatnosti planirano je djelovati na učinkovitije gospodarenje poljoprivrednim zemljištem kojeg sukladno provedenoj analizi ima mnogo neobrađenog te u zapuštenom stanju, također u cilju ostvarivanja jednake svrhe planirano je podizanje svijesti i prikazivanje mogućnosti financiranja kupovine poljoprivrednog zemljišta za zainteresirane pojedince, obzirom da neki podaci unutar SRP-a ukazuju da do poljoprivrednog zemljišta teško dolaze pojedinci zainteresirani za poljoprivredne poduzetničke poduhvate koji su neophodni za gospodarsku revitalizaciju predmetnog područja. Kako bi se razvoj gospodarstva kroz razvoj poljoprivredne djelatnosti usmjerio u profitabilne segmente koji imaju potencijala na području Općine Ribnik planirano je razvijanje ekološke poljoprivredne proizvodnje te razvijanje proizvodnje uljarica. Segment poljoprivredne proizvodnje za koji postoji velik potencijal je i proizvodnja sireva koja ima veliku tradiciju ali i određen kontinuitet na predmetnom području te se ovaj segment proizvodnje ističe kao snaga ali istovremeno i prilika razvoja Općine Ribnik. Također navedeno se odnosi i na proizvodnju borovnica, aronije i preradu istih. Daljnji razvoj poljoprivrednih gospodarstava na području Općine Ribnik, obzirom na dostupne izvore financiranja i gospodarske trendove područja ostvariv je uz razvijanje nepoljoprivrednih djelatnosti na postojećim poljoprivrednim gospodarstvima što otvara

moгуćnost razvijanja ruralnog turizma i doživljaja kao temeljnu motivaciju turista, te otvaranja novih distribucijskih kanala za prodaju proizvoda poljoprivredne proizvodnje područja Općine Ribnik. U svrhu očuvanja prirodnog potencijala šuma koje su sukladno osnovnoj analizi uočene kao vrlo zastupljen resurs (prema osnovnoj analizi pošumljenost Općine je na iznadprosječnoj razini) na kojem se može temeljiti razvoj područja planirano je izvršiti ulaganja koja imaju svrhu podizanja vrijednosti šume uz njihovu održivu tržišnu valorizaciju te eksploataciju šuma sukladno Zakonu i pravilima struke. Također djelovanje ovog cilja je usmjereno na održivo upravljanje i tržišno valoriziranje kulturno povijesne baštine i sadržaja na području Općine Ribnik kako bi se ostvario učinak očuvanja kulturno povijesne baštine i sadržaja uz porast turističke atraktivnosti područja Općine Ribnik. Daljnje poticanje gospodarskog razvoja Općine Ribnik je provedivo kroz ulaganja u kapitalno neintenzivne investicije u turističku infrastrukturu i sadržaje što je direktno povezano sa planiranim razvojem ruralnog turizma/nepoljoprivredne djelatnosti unutar malih poljoprivrednih gospodarstava a realizira se zbog potrebe ponude dodatnih sadržaja potencijalnim posjetiteljima sa posebnim naglaskom na biciklističke rute, planinarske staze i druge sadržaje kao jedan u segmentu aktivnog turizma koji se namjerava razvijati na predmetnom ruralnom području. Nakon ostvarivanja svih ranije opisanih djelovanja Strateškog razvojnog programa, da bi se potaknuo daljnji gospodarski razvoj planirano je ulaganja u kapitalno intenzivne investicije u obliku uspostave poduzetničke potporne infrastrukture odnosno poduzetničkog inkubatora na području Općine Ribnik.

Općina Ribnik, viziju i ciljeve postići će djelovanjem kroz prioritetne mjere odnosno aktivnosti kojima želi dugoročno pridonijeti razvoju područja te uspostaviti trajne temelje za dugoročan i uspješan razvoj koji će se prvenstveno zasnivati na vlastitim snagama i mogućnostima te nedovoljno ili čak neiskorištenim prirodnim vrijednostima. Putem društvenog i ljudskog potencijala omogućit će daljnju zaštitu i očuvanje prirodne baštine te poticanje gospodarskog razvoja na način uvođenja inovativnih tehnoloških procesa, visokih ekoloških standarda, kako bi što manje negativno djelovali na okoliš. Ključna razvojna pretpostavka koja vodi postizanju ciljeva i razvojne vizije jest uvažavanje svakog stanovnika Općine i njegovo poticanje i potpora na aktivno sudjelovanje u razvoju. Ova strategija postavlja temelje za ostvarivanje zajedničkog puta svih stanovnika Općine u bolju budućnost. Ova strategija također stvara temelje za bolji život i budućnost svim stanovnicima Općine

Horizontalne teme koje su identificirane za potrebe uspješne realizacije ove strategije izabrane su tijekom procesa strateškog odabira ciljeva, mjera i aktivnosti te predstavljaju područja opće važnosti koje se trebaju uzeti u obzir kroz većinu mjera i stoga nisu predstavljene kao zasebne aktivnosti. Tijekom procesa, horizontalne teme postale su jasne zbog svoje prisutnosti u većini aktivnosti kroz sve identificirane ciljeve:

- ✓ *privlačenje i stvaranje uvjeta za doseljavanje novih stanovnika*
- ✓ *stvaranje uvjeta za razvoj gospodarske aktivnosti*
- ✓ *potpora uvođenju održive energetske infrastrukture u privatnom i javnom sektoru*
- ✓ *potpora razvoju inovacija u proizvodnji, preradi i turističkim uslugama - u privatnom poduzetništvu*
- ✓ *potpora razvoju suradnje i umrežavanja unutar lokalnih zajednica i izvan područja Općine*

3.2.RAZVOJNI CILJEVI, MJERE, OČEKIVANI REZULTATI I INDIKATORI

3.2.1.RAZVOJNI CILJ 1

Razvojni cilj 1	Podizanje kvalitete životnih uvjeta i usluga za lokalno stanovništvo		
Prioritetne mjere za postizanje cilja 1			
M 1.1. Uređivanje centra Općine Ribnik	M 1.2. Uspostava učinkovite javne rasvjete	M 1.3. Ulaganja u objekte i infrastrukturu društvene namjene	
Očekivani rezultati			
planski i funkcionalno uređen trg u centru Općine Ribnik	uspostavljena nova energetska učinkovita javna rasvjeta	uređena 2 objekta vatrogasnih domova sa proširenim društvenim funkcijama	
planski i funkcionalno uređen i integriran širi prostor oko Starog grada i trga u centru Općine Ribnik		uređena 2 mjesna groblja	
		osmišljene dodatnih funkcija i sadržaja prostora unutar uređenih objekata DVD-a	
Indikatori mjerenja postizanja rezultata			
izrađena projektno tehnička dokumentacija i ishodene dozvole za uređivanje trga i prostora oko trga	ishođena projektno tehnička dokumentacija i dozvole za uspostavu nove javne rasvjete	ishođena projektno tehnička dokumentacija i dozvole za planirana ulaganja	

pronalazak izvora financiranja	smanjenje troškova upravljanja sustavom javne rasvjete	smanjenje troškova održavanja objekata i infrastrukture nakon realizacije planiranih ulaganja u iste, dodatna kvaliteta i nove mogućnosti
realizacija radova uređivanja trga i šireg integriranog prostora oko trga u centru Općine Ribnik		

Mjera 1.1	Uređivanje centra Općine Ribnik
Razlog za intervenciju	Zbog potrebe podizanja kvalitete životnih uvjeta lokalnog stanovništva, te u svrhu planskog razvoja prostora Općine Ribnik kojim se podiže atraktivnost predmetnog područja za život potrebno je uređivanje trga i prostora oko trga u centru Općine Ribnik. Ovim ulaganjem se planira urediti područje koje će predstavljati mjesto na kojem se koncentriraju društvena i gospodarska zbivanja Općine Ribnik te plansko uređenje i zaštita šireg prostora Starog grada. Ova mjera je bitna i zbog planiranog razvijanja ruralnog turizma u čijem kontekstu ova mjera direktno utječe na atrakcijsku osnovu i poboljšanje resursa za privlačenje posjetitelja
Svrha/cilj	Podizanje kvalitete životnih uvjeta kroz plansko i funkcionalno uređivanje javnog prostora unutar centra Općine Ribnik i integracija šireg prostora u funkcionalnu cjelinu gdje dominira Stari grad.
Aktivnosti	Izrada projektne tehničke dokumentacije i ishodenje dozvola za planirano uređivanje javnog prostora Pronalazak vanjskog izvora financiranja i zatvaranje financijske konstrukcije planiranog ulaganja Realizacija planiranog uređivanja javnog prostora
Mjera 1.2	Uspostava učinkovite javne rasvjete
Razlog za intervenciju	Mjera je direktno usmjerena na uspostavu javne rasvjete koja će biti energetska i ekonomski efikasnija od trenutno korištene te ekološki prihvatljiva. Provedbom ove mjere odnosno učinkovitim i optimalnim korištenjem energije u neposrednoj potrošnji iste za svrhe javne rasvjete pozitivno će se utjecati na očuvanje okoliša, svjetlosnog onečišćenja ali i na smanjenja troškova koji nastaju korištenjem energije.
Svrha/cilj	Ulaganjem u novu javnu rasvjetu ostvariti pozitivan utjecaj na životne uvjete stanovnika, okoliš i troškovno upravljanje sustavom javne rasvjete
Aktivnosti	Izrada projektne tehničke dokumentacije i ishodenje dozvola za energetska učinkovitu javnu rasvjetu Pronalazak vanjskog izvora financiranja i zatvaranje financijske konstrukcije planiranog ulaganja Izvedba planirane energetska učinkovite javne rasvjete
Mjera 1.3	Ulaganja u objekte i infrastrukturu društvene namjene
Razlog za intervenciju	Unutar ove mjere je trenutno planirana realizacija uređivanja 2 objekta koja se koriste od strane Vatrogasne zajednice Općine Ribnik (DVD Ribnik, DVD Lipnik) te su također planirana ulaganja u postojeća 2 mjesna groblja (Lipnik, Gornja Stranica). Unutar ove mjere se očekuju modifikacije obzirom na usmjereno djelovanje tokom provedbe realizacije ciljeva Strateškog razvojnog programa, navedene modifikacije se odnose na nove i potrebne sadržaje javne namjene, uz već postojeću vatrogasnu namjenu u postojećim zapuštenim objektima potencijalno uređivanje i drugih tipova objekata i infrastrukture društvene namjene sukladno potrebama lokalnog stanovništva. Svojim direktnim učinkom mjera je usmjerena na zadovoljavanje potreba lokalnog stanovništva za javnim uslugama i objektima koji se vežu na navedene usluge dok je indirektno mjera orijentirana i na poticanje doseljavanja stanovništva kao posljedica kvalitetnih sadržaja i uređenih društvenih objekata i usluga

Svrha/cilj	Ciljanim ulaganjem u društvene objekte ostvariti kvalitetne javne usluge te povisiti i proširiti društveni standard lokalne zajednice
Aktivnosti	Izrada projektno tehničke dokumentacije i ishođenje dozvola za planirana ulaganja u društvene objekte i/ili infrastrukturu
	Pronalazak vanjskog izvora financiranja i zatvaranje financijske konstrukcije planiranog ulaganja
	Izvedba planiranih ulaganja u društvene objekte i/ili infrastrukturu

3.2.2.RAZVOJNI CILJ 2

Razvojni cilj 2	Razvoj javne infrastrukture uz ostvarivanje bolje povezanosti na lokalnoj razini	
Prioritetne mjere za postizanje cilja 2		
M 2.1. Uspostava mreže brzog interneta	M 2.2. Unapređenje povezanosti unutar područja JLS	M 2.3. Ulaganja u izgradnju sustava odvodnje i pročišćavanja
Očekivani rezultati		
omogućen pristup brzom internetu na području Općine Ribnik	razvijen i poboljšana sustava nerazvrstanih prometnica	razvijen sustav pročišćavanja
	razvijen i poboljšana sustav poljskih i šumskih puteva	razvijen sustav odvodnje
Indikatori mjerenja postizanja rezultata		
pokrivenost ukupne površine Općine Ribnik mrežom brzog interneta	broj kilometara rekonstruiranih i novoizgrađenih nerazvrstanih prometnica	izgrađeni pročištač/i otpadnih voda
	broj kilometara rekonstruiranih i novoizgrađenih poljskih i šumskih puteva	Nnovoizgrađena mreža odvodnje (km)

Mjera 2.1	Uspostava mreže brzog interneta
Razlog za intervenciju	Upotreba brzog interneta nezaobilazna je stavka prilikom obavljanja svakodnevnih aktivnosti (vezanih uz rad i slobodno vrijeme), te je kao takva neophodna za trenutno lokalno stanovništvo s područja Općine te potencijalno buduće lokalno stanovništvo. Uspostava mreže brzog interneta je neophodna ukoliko se želi ostvariti željeni učinak u obliku demografskog i gospodarskog razvoja te pokretanja pozivanih trendova iz socijalno ekonomske sfere. Poslovnim subjektima je mreža brzog interneta neophodna ukoliko žele biti konkurenti u svojem području djelovanja, a omogućuje komunikaciju i obavljanje posla iz svog doma
Svrha/cilj	Uspostavom mreže brzog interneta ostvariti pozitivan utjecaj na poslovne potencijale i životne uvjete Općine Ribnik

Aktivnosti	Izrada projektne tehničke dokumentacije i ishođenje dozvola za planirano ulaganje
	Pronalazak vanjskog izvora financiranja i zatvaranje financijske konstrukcije planiranog ulaganja
	Izvedba i pokretanje sustava brzog interneta na području Općine Ribnik
Mjera 2.2	Unapređenje povezanosti unutar područja JLS
Razlog za intervenciju	Zbog uočene potrebe za boljom prometnom povezanosti unutar Općine potrebno je daljnje ulaganje u sustav nerazvrstanih cesta. Sukladno Osnovnoj analizi i trenutnom stanju na području Općine Ribnik potrebno je ulaganje u uređivanje trenutnih i izgradnju novih nerazvrstanih cesta kako bi prometna povezanost odgovarala potrebama predmetnog područja. Zbog privlačenja i boljeg povezivanja poslovnih subjekata i porasta standarda života potrebno je povećati sigurnost prometa, kvalitetu vožnje kroz predmetno područje i dostupnost resursa. Ulaganje u nerazvrstane prometnice od ključne je važnosti za razvoj Općine u gospodarskom i demografskom pogledu. Također pored ulaganja u nerazvrstane prometnice unutar ove mjere je planirana i realizacija ulaganja u poljske i šumske puteve koji će se pored ostalog služiti prilikom razrade planova za intervencije prilikom nastanka potencijalnih elementarnih nepogoda.
Svrha/cilj	Ulaganjem u nerazvrstane prometnice i poljske puteve unaprijediti povezanost unutar JLS te direktno utjecati na gospodarski i demografski razvoj područja te resurse učiniti dostupnima
Aktivnosti	Izrada projektne tehničke dokumentacije i ishođenje dozvola za ulaganja u nerazvrstane prometnice i poljske puteve
	Pronalazak vanjskog izvora financiranja i zatvaranje financijske konstrukcije planiranog ulaganja
	Izvedba planirane energetske učinkovite javne rasvjete
Mjera 2.3	Ulaganja u izgradnju sustava odvodnje i pročišćavanja
Razlog za intervenciju	Sustav odvodnje i pročišćavanja je vrlo bitan u gospodarskom smislu jer omogućuje pokretanje gospodarskih aktivnosti i djelatnosti za koje je neophodno postojanje kvalitetnog sustava odvodnje i pročišćavanja. U svrhu sprečavanja zaraznih bolesti i onečišćenja podzemnih voda neophodno je razviti adekvatan sustav odvodnje i pročišćavanja. U planiranju kanalizacijske mreže Općine će voditi računa o planiranom broju stanovnika i domaćinstava, planiranom broju poslovnih entiteta, prosječnim oborinama i drugo. Također izgradnja navedenog sustava omogućuje bolju zaštitu okoliša i učinkovitije upravljanje prirodnim resursima u svrhu održivog razvoja.
Svrha/cilj	Ulaganjem u sustav odvodnje i pročišćavanja ostvariti pozitivan utjecaj na okoliš i gospodarske potencijale područja
Aktivnosti	Izrada projektne tehničke dokumentacije i ishođenje dozvola za planirana ulaganja u izgradnju sustava odvodnje i pročišćavanja
	Pronalazak vanjskog izvora financiranja i zatvaranje financijske konstrukcije planiranog ulaganja
	Izvedba planiranih ulaganja u društvene objekte i/ili infrastrukturu

3.2.3. RAZVOJNI CILJ 3

Razvojni cilj 3	Generiranje gospodarskog razvoja uz održivo korištenje resursa
Prioritetne mjere za postizanje cilja 3	

M 3.1. Ulaganja u obrazovanje i cjeloživotno učenje	M 3.2. Razvoj poljoprivredne proizvodnje s naglaskom na postojeću i ekološku proizvodnju, proizvodnju sira proizvodnju uljarica, bobičastog voća te pčelarstva	M 3.3. Razvoj nepoljoprivredne djelatnosti unutar postojećih poljoprivrednih gospodarstava
Očekivani rezultati		
realizirane edukacije iz područja ekološke poljoprivrede, proizvodnje uljarica, razvoja ruralnog turizma, poduzetništva, novih tehnologija proizvodnje	razvoj ekološke poljoprivredne proizvodnje, prerada proizvoda, okrupnjivanje posjeda, klasteri, zajednički nastupi i sajmovi, zajednički marketing proizvoda	razvijen ruralni turizam unutar postojećih poljoprivrednih gospodarstava
realizirana učenja iz područja ekološke poljoprivrede, proizvodnje uljarica, razvoja ruralnog turizma i poduzetništva	razvoj proizvodnje uljarica i pčelarske proizvodnje	razvijen sustav interpretacije tradicionalne i postojeće poljoprivredne proizvodnje
razvijene vještine i znanja iz područja: jezika, komunikacija, marketing, nove tehnologije	razvijena konkurentna i ekonomski isplativa poljoprivredna proizvodnja, obrađene poljoprivredne površine	
	porast prihoda ostvarenih unutar poljoprivredne djelatnosti na području Općine Ribnik	
Indikatori mjerenja postizanja rezultata		
broj sudionika na organiziranim edukacijama	ulaganja u ekološku poljoprivrednu proizvodnju	ulaganja u pokretanje djelatnosti povezanih sa ruralnim turizmom na postojećim poljoprivrednim gospodarstvima
broj sudionika na organiziranim učenjima	ulaganja u proizvodnju uljarica, bobičastog voća i sira	ulaganja u nepoljoprivredne djelatnosti unutar postojećih poljoprivrednih gospodarstava
broj sudionika na organiziranim radionicama	porast količine poljoprivrednih proizvoda s naglaskom na ekološke proizvode, uljarice, bobičasto voće i sir	ulaganja u opremanje i infrastrukturu povezanu sa nepoljoprivrednom djelatnosti
	vrijednost ulaganja unutar pčelarske proizvodnje područja	

Razvojni cilj 3	Generiranje gospodarskog razvoja uz održivo korištenje resursa	
Prioritetne mjere za postizanje cilja 3		
M 3.4. Ulaganja u prirodno značajna područja s naglaskom na šume i održivo upravljanje kulturno povijesnom baštinom	M 3.5. Pokretanje razvoja turističke infrastrukture i sadržaja	M 3.6. Uspostava poduzetničkog inkubatora i postavljanje uvjeta za formiranje poslovne – radne zone
Očekivani rezultati		
tržišno aktiviranje šumskih potencijala na području Općine Ribnik	razvijena turistička infrastruktura na predmetnom području	uspostavljen poduzetnički inkubator i formirana poslovno-radna zona
tržišno valorizirana kulturno povijesna baština i sadržaji	razvijeni turistički sadržaji na predmetnom području	porast broja poslovnih subjekata
Indikatori mjerenja postizanja rezultata		
površina šume na području Općine Ribnik obuhvaćena ulaganjem	visina investicije u izgradnju biciklističke rute	ulaganja u opremanje i građenje objekta poduzetničkog inkubatora
broj sadržaja dostupnih na šumskim područjima (vidikovci, planinarski dom, šumski tematski putevi)	visina investicije u izgradnju adrenalinskog parka	ulaganje u promociju poduzetničkog inkubatora
visina ulaganja koja su fokusirana na kulturno povijesnu baštinu i sadržaje	visina investicije u off road centar	poslovna suradnja između poslovnih subjekata u inkubatoru
	visina investicije u trustičke sadržaje i infrastrukturu koji se temelje na prirodnim resursima (šumski tematski putevi, vidikovci, planinarski dom)	ulaganja u gradnju poslovno-radne zone

Mjera 3.1	Ulaganja u obrazovanje i cjeloživotno učenje
Razlog za intervenciju	Obzirom na prikazano trenutno stanje i potencijale područja Općine Ribnik usmjerenje gospodarskog razvoja područja treba se između ostalog temeljiti i na kvalitetnim ljudskim potencijalima. U svrhu navedenog planirano je ostvariti aktivnosti obrazovanja i cjeloživotnog učenja iz relevantnih područja odabranih gospodarskih niši. Sukladno provedenoj analizi navedena relevantna područja se odnose na ekološku poljoprivredu, pčelarstvo, proizvodnju uljarica, ruralni turizam te mikro i malo poduzetništvo. Tokom provedbe ove mjere postoji mogućnost usmjeravanja i prema drugim područjima gospodarskog djelovanja. Navedenom mjerom se ostvaruje usklađivanje znanja i vještina s potrebama tržišta rada te sa definiranim održivim i uključivat planiranim razvojem Općine Ribnik. Temelj i osnova promjena su postojeći gospodstvenici koji ulažu u daljnji razvoj i unapređenje znanja i vještina te buduću oblici gospodarskih subjekata i ljudski kapaciteti čija znanja i vještine je potrebno nadograditi te usmjeriti prema željenom području djelovanja.
Svrha/cilj	Ostvariti obrazovanje i učenja iz relevantnih gospodarskih područja za zainteresirane pojedince u svrhu kreiranja kvalitetne radne snage potrebne za održivi razvoj područja
Aktivnosti	Uspostava upravljačkih kapaciteta za organiziranje potrebnih obrazovanja i učenja
	Pronalazak vanjskog izvora financiranja potrebnih obrazovanja i učenja
	Izvedba planiranih obrazovanja i učenja
Mjera 3.2	Razvoj poljoprivredne proizvodnje s naglaskom na postojeću i ekološku proizvodnju, proizvodnju sira proizvodnju uljarica, bobičastog voća te pčelarstva
Razlog za intervenciju	Obzirom na trenutno stanje u poljoprivredi, na prirodne karakteristike područja Općine Ribnik te na temelju trenutnih gospodarskih trendova uočen je potencijal za učinkovitu ekološku proizvodnju, učinkovitu poljoprivrednu proizvodnju uljarica, bobičastog voća te efikasnu pčelarsku proizvodnju. Obzirom na navedeno planirano je usmjerivanje poljoprivrednih djelatnosti i aktivnosti prema navedenim područjima te usmjerivanje na pronalazak izvora financiranja ulaganja u fizičku imovinu koje je potrebna za konkurentno razvijanje proizvodnih procesa ekološke poljoprivrede, poljoprivredne proizvodnje uljarica, bobičastog voća te pčelarske proizvodnje. Obzirom na tradiciju te trenutnu proizvodnju sireva na području Općine Ribnik postoji potencijal višeg intenziteta tržišne valorizacije proizvodnje sira. Također na području Karlovačke županije postoji "Cesta sira" što predstavlja učinkovit alat promocije i plasmana proizvoda koji su produkt djelatnosti na području Općine Ribnik a odnose se na proizvodnju sira. Iskorištavanjem bespovratnih sredstava dostupnih unutar fondova Europske unije za ekonomski isplativa ulaganja u strojeve, opremu i infrastrukturu omogućuje se porast konkurentnosti i ostvarivanje višeg obujma poslovanja i prihoda unutar proizvodnje sira.
Svrha/cilj	Usmjerenim razvojem ekološke poljoprivrede, poljoprivredne proizvodnje uljarica, bobičastog voća i pčelarstva ostvariti pozitivan učinak na gospodarski razvoj i dohodovnu strukturu lokalnog stanovništva. Razvijanjem proizvodnje sira na području Općine Ribnik doprinijeti gospodarskom napretku, zapošljavanju te porastu osobnog dohotka stanovništva uz stvaranje prepoznatljivosti područja i proizvoda iz predmetnog područja. Cilj je također proizvodnja, prerada i prodaja visokokvalitetnih poljoprivrednih proizvoda
Aktivnosti	Upoznavanje zainteresiranih pojedinaca o mogućnostima poslovanja, razvoja proizvodnih procesa i financiranja ekološke proizvodnje, pčelarstva te poljoprivredne proizvodnje uljarica
	Podrška i pomoć prilikom prijave planiranih ulaganja na vanjske izvore financiranja
	Informiranje proizvođača i zainteresiranih pojedinaca o mogućnostima poslovanja i financiranja proizvodnje sira
	Pružanje tehničke podrške prilikom prijave ulaganja na vanjski izvor financiranja

	Djelovanje na povezivanje JLS i proizvođača prilikom potencijalno značajnijih ulaganja u proizvodne kapacitete i opremu proizvođača sira sa područja Općine Ribnik
	pomoć pri realizaciji ulaganja u ekološku proizvodnju, pčelarstvo i poljoprivrednu proizvodnju uljarica
Mjera 3.3.	Razvoj nepoljoprivredne djelatnosti unutar postojećih poljoprivrednih gospodarstava
Razlog za intervenciju	Sadašnja razina poljoprivredne proizvodnje ne omogućuje stvaranje novih radnih mjesta kako bi se privuklo novo stanovništvo i poticao održivi razvoj područja. Budući da sve veći broj obiteljskih gospodarstava više ne mogu ekonomski održivo poslovati samo od primarne poljoprivredne proizvodnje bez dodatnog prihoda na gospodarstvu, cilj ove mjere je stvoriti alternativu za zapošljavanje na gospodarstvu u nepoljoprivrednim djelatnostima i uslugama. Potencijal za razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti na području Općine Ribnik postoji i to posebice u obliku razvijanja ruralnog turizma temeljenog na prirodnim potencijalima unutar postojećih poljoprivrednih gospodarstava čime se direktno utječe na lakši plasman i promociju postojećih proizvoda. Predmetna mjera podrazumijeva iskustvo "doživljaja" za posjetitelje koji će na taj način "okusiti" proces proizvodnje poljoprivrednih proizvoda iz vlastite perspektive. Ova mjera podrazumijeva povezivanje poljoprivredne proizvodnje i proizvoda predmetnog područja sa potencijalnim turistima i posjetiteljima.
Svrha/cilj	Poticanjem razvoja ruralnog turizma na poljoprivrednim gospodarstvima omogućiti generiranje dodatnog prihoda te lakši plasman i promociju proizvoda čime se ostvaruje pozitivan utjecaj na demografski i gospodarski razvoj područja
Aktivnosti	Informiranje članova i nositelja postojećih poljoprivrednih gospodarstava te zainteresiranih pojedinaca o mogućnostima razvijanja i financiranja ruralnog turizma i ostalih prihvatljivih djelatnosti unutar svojeg poslovanja. Povezivanje sa Integralnim hotelom Srakovčić, agencijama i ostalima
	Pružanje tehničke podrške prilikom prijave ulaganja na vanjski izvor financiranja
Mjera 3.4.	Ulaganja u prirodno značajna područja s naglaskom na šume i održivo upravljanje kulturno povijesnom baštinom
Razlog za intervenciju	Projekti unutar ove mjere (npr. izgradnja poučnih staza, malih rekreacijskih objekata, postavljanje signalizacije, informativnih ploča, skloništa, vidikovaca, promatračnica, planinarskog doma, šumskih tematskih puteva itd.) učinit će rekreacijske, turističke i zdravstvene koristi šuma dostupnijima ruralnom i ostalom stanovništvu te potencijalnim posjetiteljima što će doprinijeti povećanju njihove okolišne vrijednosti. Nadalje, realizacija opisanih ulaganja istaknut će specifične dijelove šumskih ekosustava ili područja od posebnog značaja obzirom da Općina Ribnik područje čija površina je iznadprosječno pokrivena šumom (naglasak na očuvanju kestena). Također ova mjera je usmjerena na održivo upravljanje i tržišnu valorizaciju kulturno povijesne baštine na području Općine Ribnik s naglaskom na ulaganja u Stari grad Ribnik, Crkvu sv. Ilije Proroka i župni dvor te Kapelu sv. Ane te ulaganja u nematerijalnu kulturno povijesnu baštinu. Određeni naponi u valoriziranju kulturno povijesnih sadržaja su vidljivi kroz kreiranu tematsku stazu "Jurja Križanića" i manifestacije vezane uz njegovo ime.
Svrha/cilj	Ulaganjima u prirodna šumska područja ostvariti atrakcijsku osnovu za privlačenje posjetitelja te ostvariti uvjete za održivu gospodarsku valorizaciju šumskih područja.
Aktivnosti	Izrada projektno tehničke dokumentacije i ishođenje dozvola za planirana ulaganja u šumska područja i kulturno povijesnu baštinu.
	Pronalazak vanjskog izvora financiranja i zatvaranje financijske konstrukcije planiranog ulaganja

	Izvedba planiranih ulaganja u šumska područja i kulturno povijesne sadržaje i resurse
Mjera 3.5.	Pokretanje razvoja turističke infrastrukture i sadržaja
Razlog za intervencij u	Kako bi se Općina Ribnika što bolje pozicionirala na karti turističke ponude Republike Hrvatske potrebno je alocirati resurse na sadržaje koji dodatnim ulaganjima mogu postati atraktivnije te usmjeriti turistička kretanja na predmetno područje. Zbog potrebe za većim brojem sadržaja i atrakcija ova mjera je usmjerena na razvijanje turističkih sadržaja i infrastrukture u svrhu stvaranja atrakcija koje će stvoriti podlogu za turističku ponudu i privući dposjetitelje na područje Općine Ribnik. Trenutni fokus ove mjere je na infrastrukturi i sadržajima koji nisu kapitalno intenzivni ali ostvaruju osjetni učinak u obliku postavljanja temelja atrakcijske osnove za razvoj turizma. Željeni smjer razvoja turizma koji se ostvaruje provedbom ove mjere se odnosi na aktivni turizam te turizam temeljen na prirodnim resursima stoga se ova mjera manifestira na predmetnom području u obliku biciklističkih staza, adrenalinskog parka, off road centar te u obliku vidikovaca, planiraskih domova i sl. Predmetnim sadržajima i infrastrukturom postavljaju se temelji za povezivanje turističke ponude sa proizvodima i uslugama područja Općine Ribnik obzirom da bi se provedbom ove mjere turistička kretanja trebala usmjeriti na predmetno područje
Svrha/cilj	Ulaganjima u turističku infrastrukturu privući posjetitelje na aktivni odmor te ponuditi adrenalinske sadržaje na područje Općine Ribnik
Aktivnosti	Izrada projektno tehničke dokumentacije i ishođenje dozvola za planirana ulaganja u izgradnju turističke infrastrukture i sadržaje Pronalazak vanjskog izvora financiranja i zatvaranje financijske konstrukcije planiranog ulaganja Izvedba planiranih ulaganja u turističku infrastrukturu i sadržaje
Mjera 3.6.	Uspostava poduzetničkog inkubatora i postavljanje uvjeta za formiranje poslovne – radne zone
Razlog za intervencij u	Ulaganje u uspostavu poduzetničkog inkubatora i izgradnju poslovno-radne zone omogućuje aktiviranje poduzetničke aktivnosti kroz pružanje povoljnih uvjeta za razvoj novih i/ili postojećih poduzetničkih ideja i projekata. Formiranjem poduzetničkog inkubatora i poslovno-radne zone stvorit će se prostor u kojem poduzetnici mogu razvijati svoje ideje uz reducirane troškove najma prostora za obavljanje djelatnosti, pomoć prilikom planiranja razvoja te pomoć prilikom povezivanja u poslovanju i ulaganjima. Već sada su otvorena EU vrata majstorima obrtnicima da svoje proizvode i usluge prodaju na EU tržištu po višestruko većim cijenama.
Svrha/cilj	Ulaganjem u poduzetnički inkubator i poslovno-radnu zonu potaknuti razvoj poduzetničke aktivnosti na području Općine Ribnik
Aktivnosti	Izrada projektno tehničke dokumentacije i ishođenje dozvola za ulaganja u prenamjenu postojećeg objekta ili izgradnju novog objekta u funkciji poduzetničkog inkubatora Izrada projektno tehničke dokumentacije i ishođenje dozvola za ulaganja u izgradnju poslovno-radne zone Pronalazak vanjskog izvora financiranja i zatvaranje financijske konstrukcije planiranog ulaganja Izvedba planiranih radova i aktivnosti u svrhu uspostave poduzetničkog inkubatora i poslovno-radne zone

3.3.HORIZONTALNI STRATEŠKI CILJEVI

Osim dugoročnih programskih ciljeva važni su i tzv. dugoročni horizontalni ciljevi, odnosno ciljevi koji bi se idealno trebali promicati u svim programima i projektima implementacije Općine, posebno u projektima financiranim iz fondova Europske unije, a uključuju: razvoj informacijskog društva, promociju jednakih mogućnosti i ljudskih prava, upravljanje okolišem i smanjenje utjecaja na klimatske promjene, nastavak razvoja privatno-javnog partnerstva i sudioničke demokracije.

3.4.UTJECAJ PROVEDBE STRATEGIJE NA OKOLIŠ

Održivo upravljanje prirodnim resursima i zaštita okoliša s naglaskom na racionalno gospodarenje prostorom definirano je i ugrađeno u sve strateške ciljeve, kako u razvoj gospodarstva tako i u razvoj komunalne infrastrukture. Očuvanje, zaštita i održiva uporaba prirodne baštine naznačen kao najviše rangiran prioritet što pokazuje uvažavanje visoko vrijedne prirodne baštine kao značajne resursne osnove, što je i detaljno prikazano u osnovnoj analizi. SWOT analiza značajno naglašava važnost očuvanja okoliša, kao i održivi razvoj, ali i potencijal Općine za razvoj i korištenje obnovljivih izvora energije te provedbu energetske učinkovitosti.

4. USKLAĐENOST STRATEŠKIH CILJEVA OPĆINE S CILJEVIMA EU, NACIONALNIM I REGIONALNIM STRATEŠKIM RAZVOJNIM CILJEVIMA

Strategija razvoja Općine Ribnik 2016.-2020. je razvojni dokument koji se priprema dijelom i kao podloga za korištenje fondova Europske unije. Pri pripremi dokumenta posebna pozornost je posvećena usklađenosti s ciljevima EU iznesenima u ratificiranom Lisabonskom ugovoru¹. Lisabonski ugovor jasno navodi ciljeve Europske unije i vrijednosti mira, demokracije, poštivanja ljudskih prava, pravde, vladavine prava i održivosti. Strateški ciljevi razvoja Općine Ribnik u skladu su s gore navedenim ciljevima Europske unije, a treba naglasiti i da su prvenstveno **usklađeni s prioritetima i ciljevima definiranim novom post-lisabonskom desetogodišnjom gospodarskom strategijom EU, pod nazivom „EUROPA 2020 – strategija za pametan, održiv i uključiv rast“**². Ova je strategija, kao nasljednica Lisabonske strategije, usvojena slijedom potreba da se politike preusmjere s upravljanja krizom na uvođenje srednjoročnih i dugoročnih reformi koje bi trebale promicati rast i zapošljavanje, a istodobno osiguravati održivost javnih financija. Prioriteti strategije su:

- Pametan rast - razvoj gospodarstva zasnovanog na znanju i inovacijama
- Održiv rast - poticanje gospodarstva koje je resursno učinkovitije, ekološki osvještenije i konkurentnije
- Uključiv rast - gospodarstvo zasnovano na visokoj zaposlenosti koje treba doprinijeti društvenoj i teritorijalnoj koheziji

Tijekom pregovora, temeljem objektivnih statističkih pokazatelja i dosadašnjih izvješća o napretku Republike Hrvatske, Europska Komisija izdvojila je 4 tematske cjeline na koje bi Hrvatska trebala usmjeriti glavninu EU sredstava koja su dostupna unutar proračunskog razdoblja 2014.-2020:

1. Jačanje konkurentnosti gospodarstva
2. Poticanje zapošljavanja, poboljšanje obrazovnog sustava i smanjenje siromaštva
3. Očuvanje okoliša i prirodnih resursa
4. Jačanje administrativnih kapaciteta i veća uključenost civilnog sektora

¹ http://Europa.eu/lisbon_treaty/full_text/index_en.htm

² http://ec.Europa.eu/europe2020/index_en.htm

Republika Hrvatska je, nakon razdoblja pregovora s Europskom Komisijom izradila i potpisala, **Sporazum o partnerstvu između republike hrvatske i europske komisije za korištenje EU strukturnih i investicijskih fondova za rast i radna mjesta u razdoblju 2014.-2020.**, kao krovni strateški razvojni dokument koji definira okvir za razvoj sektorskih strategija i javnih politika Republike Hrvatske. Dokument definira glavne izazove s kojima se susreće Republika Hrvatska vezano uz ispunjavanje zajedničkih ciljeva Europske unije za pametan, održiv i uključiv rast. To su:

1. Gospodarska konkurentnost,
2. Zaštita okoliša te učinkovitost resursa,
3. Razvoj održive i suvremene prometne i mrežne infrastrukture,
4. Sudjelovanje na tržištu rada te kvaliteta obrazovanja,
5. Siromaštvo, nejednakost i diskriminacija,
6. Učinkovitost javne uprave.

Kako bi se suočila s istaknutim izazovima, u okviru Sporazuma o partnerstvu, Republika Hrvatska definirala je 11 tematskih ciljeva s čijim postizanjem je usklađena i ova razvojna strategija, a to su tematski ciljevi:

1. Jačanje istraživanja, tehnološkog razvoja i inovacija.
2. Poboljšanje pristupa informacijskoj i komunikacijskoj tehnologiji te njezine uporabe i kvalitete.
3. Jačanje konkurentnosti MSP- ova, poljoprivrednog sektora (u sklopu EPFRR-a) te sektora ribarstva i akvakulture (u sklopu EFPR-a).
4. Podrška prelasku na ekonomiju s niskom razinom emisije CO₂ u svim sektorima.
5. Promicanje prilagodbe na klimatske promjene, sprječavanje rizika i upravljanje njim.
6. Očuvanje i zaštita okoliša i promicanje učinkovitosti resursa.
7. Promicanje održivog prometa i uklanjanje uskih grla u infrastrukturi ključnih mreža.
8. Promicanje održivog i kvalitetnog zapošljavanja i podrška mobilnosti radne snage.
9. Promicanje socijalne uključenosti, borba protiv siromaštva i svake diskriminacije.
10. Ulaganje u obrazovanje, osposobljavanje i strukovno osposobljavanje za vještine i cjeloživotno učenje.
11. Jačanje institucionalnih kapaciteta javnih tijela i zainteresiranih strana te učinkovite javne uprave.

Strateški ciljevi Strategije razvoja Općine Ribnik detaljno su usklađeni i sa strateškim ciljevima nadređenog strateškog razvojnog dokumenta regionalne razine, Županijskom razvojnou strategijou Karlovačke županije za razdoblje 2011.-2013 (novi dokument trenutno i izradi):.

1. Oživljavanje ruralnog prostora i uravnotežen razvoj svih područja županije
2. Konkurentno gospodarstvo, razvoj poljoprivrede, turizma i infrastrukture
3. Jačanje ljudskih resursa i strateško planiranje razvoja
4. Održivo upravljanje okolišem i prirodnim resursima i kulturnom baštinou

Od nadređenih provedbenih strateških razvojnih programa nacionalne razine, obzirom na činjenicu kako je Općina Ribnik u potpunosti ruralno područje, potrebno je izdvojiti Program ruralnog razvoja 2014.-2020. Osmišljavanje strateških razvojnih ciljeva kreiralo se prvenstveno u kontekstu sukladnosti s **prioritetima** (time i fokus područjima) **Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014.-2020.**³ koji su slijedeći:

1. poticanje prijenosa znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima (razvoj baza podataka u ruralnim područjima; jačanje veza između poljoprivrede, šumarstva i znanstvenog sektora);
2. jačanje održivosti i konkurentnosti svih vrsta poljoprivrede, promicanje inovativnih poljoprivrednih tehnologija te davanje potpore održivou upravljanju šumama;
3. promicanje organizacije prehrambenog lanca, dobrobiti životinja i upravljanja rizicima u poljoprivrednom sektoru;
4. obnavljanje, očuvanje i jačanje poljoprivrednih i šumskih ekosustava (bioraznolikost, voda, tlo);
5. promicanje učinkovitog korištenja resursa (vode i energije) i davanje potpore prelasku na gospodarstvo s niskou emisijou ugljika (korištenjem obnovljive energije, smanjenjem emisija stakleničkih plinova, očuvanjem i pohranjivanjem ugljika);
6. promicanje društvene uključenosti, smanjenje siromaštva i gospodarski razvoj (jednostavnije otvaranje radnih mjesta, promicanje lokalnog razvoja, pojačana dostupnost informacijskih i komunikacijskih tehnologija),

³ Izvor: Program ruralnog razvoja 2014.-2020., verzija 1.4

Mjerljivim doprinosom prioritetima i fokus područjima ruralnog razvoja u Republici Hrvatskoj putem ove strategije, direktno se doprinosi i ostvarenju **tri horizontalna cilja Zajedničke poljoprivredne politike Hrvatske⁴ i Europske unije do 2020:**

1. poticanje konkurentnosti poljoprivrede, među ostalim, i kroz višenamjensku i tehnološki inovativnu proizvodnju prilagodljivu klimatskim promjenama te tehnološki moderniziranu prehrambeno-prerađivačku industriju
2. osiguranje održivog upravljanja prirodnim resursima i akcije protiv klimatskih promjena uz provedbu načela zaštite okoliša i prirode te očuvanje genetskih izvora
3. postizanje uravnoteženog teritorijalnog razvoja ruralnih gospodarstava i zajednica, uključujući stvaranje i zadržavanje radnih mjesta.

⁴ Izvor: Zakon o poljoprivredi (NN30/15)

5. PROVEDBENI MEHANIZMI

Strategija razvoja Općine Ribnik sastoji se od razrađene hijerarhije razvojnih ciljeva - od vizije, preko strateških ciljeva, do mjera te projekata/aktivnosti provedbe. I dok konačna uspješnost i vrijednost strategije uvelike ovisi o tome koliko su dobro „pogođeni“ ti osnovni sastavni dijelovi - koliko dobro ciljevi strateški usmjeravaju razvoj na način koji iskorištava snage i prednosti te prevladava i zaobilazi slabosti i prepreke; u kojoj mjeri predlagani projekti doista pridonose ostvarivanju određenih prioriteta i mjera - ona znatno zavisi i od kvalitete provedbe i upravljanja projektima jer i najkvalitetniji prijedlozi projekata mogu doživjeti neuspjeh ako izostane kvalitetna provedba.

Kako bi se Strategija razvoja mogla provoditi, potrebno je odrediti određene mehanizme njezine provedbe. Pri tome se prvenstveno misli na definiranje pokazatelja provedbe koji moraju biti jasni i kvantitativno određeni, te povezani s tijelima/institucijama koje su zadužene za razvoj te koordiniraju, odnosno imaju utjecaj na provedbu mjera i aktivnosti, poštujući, pri tome, načelo transparentnosti. Drugim riječima, potrebno je odrediti odgovornost provedbe, način vrednovanja kroz definirane pokazatelje, kao i tijelo koje prati i izvješćuje o provedbi. Također, jedan od izrazito važnih mehanizama predstavlja informiranje i uključivanje javnosti/građana u provedbeni proces. **Obzirom da se provedba temelji na projektima i programima, iznimno je važno utvrditi kriterije prema kojima će oni biti usvojeni u Strategiji i prioritetni u realizaciji.** Uspješna provedba znači učinkovito upravljanje koje treba biti zasnovano na dobro osmišljenom i detaljnom, te realnom i provedivom planu provedbe. Plan treba sadržavati podjelu odgovornosti, strategiju financiranja i financijske alokacije, vremenski plan te konkretne aktivnosti, kako za provedbu, tako i za praćenje i vrednovanje provedbe. Da bi proces provedbe bio učinkovit i uspješan, njime se moraju osmisliti i osigurati i važni elementi uključujući: provedbene institucije i mehanizme, financiranje i postupke za praćenje i vrednovanje programa i projekata. Strategija će pridonijeti i uspješnijem privlačenju i natjecanju za financijska sredstva iz raznih potencijalnih izvora za financiranje razvoja i to od nacionalnih programa i institucija RH, onih u EU, zatim mnogih bilateralnih i multilateralnih, vlastitih izvora do privatnih ulagača. Strategijom se dobiva dobro strukturiran razvojni plan Općine, ona je podloga za utvrđivanje i određivanje prioritetnih razvojnih projekata te za njihovo primjereno predstavljanje i kandidiranje za financiranje.

Strategija razvoja je podložna i promjenama temeljenih na vrednovanju provedbe te njezinom usuglašavanju s nacionalnim i regionalnim prioritetima nakon određenog razdoblja, odnosno kad god to okolnosti nalažu. Revidiran dokument usvaja Općinsko vijeće.

Provedbu Strategije može se podijeliti u dvije osnovne faze. U prvoj fazi, gdje najveću odgovornost ima sama Općina Ribnik, potrebno je pripremiti sve dionike za provedbu i uvesti praksu partnerstva i zajedničkog donošenja odluka. Potrebno je jačati partnerstva i izgraditi konsenzus iz više razloga. Ciljeve Strategije nije moguće (niti je planirano) ostvariti općinskim sredstvima, te provedba treba uključiti i sve druge izvore sufinanciranja projekata. Strategija je multisektorske naravi što nameće potrebu ujednačenog i zajedničkog djelovanja velikog broja dionika. Ovu aktivnost treba potaknuti općinska administracija uključujući aktivnosti izgradnje mehanizama suradnje između različitih razina uprave (unutarnja, horizontalna i vertikalna koordinacija), te između uprave i civilnog odnosno privatnog sektora (vanjska koordinacija). Jednako je važno posvetiti se informiranju i promociji Strategije i njenih ciljeva radi senzibilizacije javnosti. Komunikacija sa širom javnosti je od iznimne važnosti.

Uz jačanje partnerstva potrebno je, u prvoj fazi provedbe, izgraditi kapacitete i provesti organizacijske prilagodbe koje će Strategiju učiniti operativnom, što uključuje stalno osposobljavanje službenika za upravljanje projektnim ciklusom, strane jezike, informacijsko-komunikacijske tehnologije, natječajne procedure i dokumentacije i sl. Organizacijska prilagodba odnosi se na kanale komunikacije i koordinacije koje je potrebno unaprijediti, te s tim u vezi, utemeljiti jedinstvenu bazu projekata (standardiziranje procedura i dokumenata, izvještavanja, pohrana i sl.). U prvoj, „pripremnoj“, fazi provedbe potrebno je i izraditi bazu projekata, sukladno metodologiji i modelu primijenjenom na razini Županije i LAG-a. Ona predstavlja službeni registar svih razvojnih inicijativa i projekata. Obzirom da se pokreću i realiziraju mnoge ideje, inicijative i projekti, i to s različitim razvojnim učincima, različitim prioritetima, sadržajima, dinamike, veličine i dr. Različiti su i predlagatelji tih ideja i projekata, a mnogo je raznovrsnih natječajna za njihovo financiranje. Drugim riječima, svaki projekt za koji se traži, bilo suglasnost, potpora ili sufinanciranje, mora biti uveden u Bazu projekata.

Druga faza provedbe Strategije odnosi se na provedbu projekata i aktivnosti praćenja i vrednovanja. Ovdje odgovornost provedbe, kao i financijski teret, imaju svi dionici uključeni u proces razvoja što mora biti uključeno u programski proračun Općine (financijski plan

provedbe Strategije) koji se treba izraditi po prihvaćanju strategije od strane nadležnog tijela, Općinskog vijeća, te ih vezati uz prateće operativnih programa i nacionalnog strateškog razvojnog okvira do 2020.

5.1.INSTITUCIONALNI OKVIR ZA PROVEDBU

Općina Ribnik

Ključnu ulogu u provedbi Strategije ima Općina, odnosno njezina upravna tijela. Općinsko vijeće usvaja Strategiju, te nakon usvajanja, redovito, razmatrajući godišnja i druga izvješća, prati njezinu provedbu. Planskim dokumentima koje donosi osigurava njezinu provedbu te poduzima mjere iz svoje nadležnosti usmjerene poboljšanju provedbe. Načelnik usklađuje aktivnosti svih općinskih tijela i drugih dionika provedbe Strategije donošenjem provedbenih akata, predlaganjem mjera njezine provedbe, nadzorom nad provedbom tih mjera, sudjelovanjem u postupku odabira razvojnih projekata te izvješćivanjem Vijeća o provedbi i rezultatima provedbe. U okviru svog djelokruga, upravna tijela Općine prate provedbu, pripremaju i provode razvojne projekte te obavljaju i druge poslove od važnosti za provedbu Strategije koji su im propisima ili aktima povjereni, putem koordinatora provedbe kojeg imenuje načelnik.

Lokalna akcijska grupa (LAG) Vallis Colapis

LAG Vallis Colapis koordinator je aktivnosti provedbe projekata te sustava praćenja provedbe Strategije u dijelu provedbe projekata na područjima naselja Općine, a sufinanciraju se iz Programa ruralnog razvoja 2014-2020 (ESI fond EPFRR⁵). LAG je zadužen je za potporu i praćenje projekata koji se realiziraju iz Programa ruralnog razvoja putem svih provedbenih mjera, a posebno putem podmjere 19.2 odnosno realizaciju Lokalne razvojne strategije LAG-a za razdoblje 2014.-2020.

Razvojna agencija Karlovačke županije

Koordinator je projekata za područje Županije, sukladno Članku 4. Pravilnika o upisniku upravnih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, agencija i drugih pravnih

⁵ Op.a: EPFRR (Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj)

osoba osnovanih s ciljem učinkovite koordinacije i poticanja regionalnog razvoja, osim koordiniranja izrade i pripreme Strategije, u procesu provedbe Županijska razvojna agencija obavlja sljedeće poslove: praćenje provedbe, koordinacija, poticanje zajedničkih razvojnih projekata s drugim jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave te kroz međuregionalnu i prekograničnu suradnju; sudjelovanje u izradi razvojnih projekata. Uz aktivnosti povezane sa Strategijom, agencija i niz drugih aktivnosti u području promicanja ulaganja i podrške razvoju poduzetništva na području Općine Ribnik.

Javni sektor

Javni sektor, u ovom kontekstu, uključuje institucije i organizacija iz javnog sektora s područja Općine Ribnik i Karlovačke županije. Dionici iz javnog sektora imaju ključnu ulogu u pripremi i provedbi projekata iz područja svojeg djelovanja. Jačanje i uloga javnog sektora ključni su u narednom proračunskom razdoblju 2014.-2020.

Civilno društvo

Organizacije civilnog društva (OCD) pokazale su se kao značajan sudionik u izradi razvojne strategije zbog iskustva koje imaju u radu unutar okruženja koje se temelji na projektima. OCD imaju posebno značajnu ulogu u područjima zaštite prirodne i kulturne baštine te razvoja ljudskih resursa. OCD ujedno mogu aktivno utjecati na dotok dodatnih sredstava iz nacionalnih i EU fondova za financiranje inicijativa koje ne pokrivaju ostali dionici u regionalnom razvoju. Uloga OCD-a, razvoj participacijskih procesa kao i partnerskih odnosa s javnim i gospodarskim sektorom, jedna su od ključnih razvojnih smjernica za naredno razdoblje.

Privatni sektor

Privatni, gospodarski, sektor je glavni pokretač gospodarstva, stvaranja blagostanja i radnih mjesta. Svrha Strategije je, između ostalog, stvoriti preduvjete za što kvalitetnije djelovanje privatnog sektora. Ona će se, prije svega, ostvarivati razvojem suradnje i dijaloga gospodarskog i javnog sektora (obrazovnog sustava, sustava tržišta rada, podršku kroz razne programe edukacije i poticaja, osiguravanje infrastrukture itd.). Iz tog razloga, sudjelovanje dionika iz privatnog sektora u pripremi i provedbi Strategije, od izrazite je važnosti. Na taj

način, djelovanje javnog sektora kontinuirano se usklađuje s potrebama privatnog sektora, naravno, vodeći računa o poštivanju načela održivog razvoja.

5.2.FINANCIRANJE

Provedivost Strategije razvoja Općine Ribnik 2016.-2020. primarno se osigurava privlačenjem sredstava potrebnih za provedbu mjera. Financijski plan za realizaciju prioritetnih strateških projekata Općine sadrži prikaz potrebnih sredstava, razrađen po mjerama i izvorima financiranja. Okvirni financijski plan (za prioritetne strateške projekte) treba se izraditi temeljem podataka akcijskog plana i iz proračuna Općine te procjeni mogućnosti privlačenja sredstava iz državnog proračuna i fondova nacionalne razine, odnosno na temelju procjene mogućnosti privlačenja sredstava iz Strukturnih i investicijskih, drugih fondova EU te drugih izvora financiranja (kao mogućnosti financiranja treba uzeti u obzir i druge domaće i međunarodne izvore te privatni sektor).

Aksijski plan treba obuhvatiti projekciju potreba iz definiranih izvora za svaku godinu realizacije, počevši s 2016.-tom godinom, nakon objave definiranih operativnih programa i njihovih mjera te sukladno nacionalnom strateškom razvojnom okviru. Osiguranje i pribavljanje financijskih sredstava, kao i upravljanje tim sredstvima i praćenje njihova korištenja, važan su aspekt provedbe Strategije. Obzirom da se radi o planovima do 2020., umjesto ukupnog financijskog okvira, Strategija će, na godišnjoj razini, a kroz proračun, definirati godišnje potrebna (indikativna) financijska sredstva.

Provedba Strategije financirati će se iz sljedećih izvora:

- Proračun Općine Ribnik - planiran za kapitalna ulaganja, poticanje održivog gospodarskog razvoja, projekte u obrazovanju, programe zapošljavanja, socijalnu infrastrukturu, jačanje civilnog društva, za potrebe u kulturi, zaštitu prirode i gospodarenje otpadom, infrastrukturu (vode, promet) i energetske učinkovitost.
- Proračun Karlovačke županije - udio županijskog proračuna u provedbi ove Strategije ovisi o potencijalnoj suradnji unutar zajednički projekata Karlovačke županije i
- Sredstva državnog proračuna tj. proračuna resornih ministarstava pojavljuju se u obliku decentraliziranih sredstava i planirana su u proračunu Općine, ali su procijenjena i temeljem planiranih ili projekata koji su odobreni, ili su već u provedbi

- Fondovi Europske unije – kao izvor značajnih sredstava za provedbu projekata planirani su i fondovi EU, kako (ESI) - Strukturnih i Investicijskih fondova (EFRR/EFRD, ESF, EPFRR/EAFRD, EFPR/EMFF) tako i drugih programa iz proračuna EU formiranih na razini Zajednice a koje mogu koristiti različiti sektorski korisnici u Republici Hrvatskoj, odnosno u kojima su prihvatljivi prijavitelji i korisnici iz Hrvatske. Osim EU fondova, planirana su sredstva i iz ostalih međunarodnih izvora (Svjetska banka, Zaklade i Fondacije i sl.)
- Od ostalih izvora predviđaju se i privatni (koji uključuju tvrtke, ali i fizičke osobe kao financijere i donatore) te, u vrlo malom obimu, i ostali izvori sredstava (nevladine, lokalne organizacije i sl.).

6.PRAĆENJE I VREDNOVANJE

Kako bi se osigurala operativnost i provedba strategije iznimno je važno pratiti i vrednovati njezinu provedbu. To, ujedno, predstavlja osnovu za izradu godišnjih izvješća, a osnovni preduvjet je da su utvrđeni pokazatelji/indikator ostvarenja pojedinih ciljeva, prioriteta i mjera koji će dodatno biti usklađeni nakon objave nacionalnog strateškog referentnog razvojnog okvira i Županijske razvojne strategije za razdoblje do 2020.

Uspostavom sustava praćenja i vrednovanja ove strategije, omogućuje se efikasna i transparentna provedba. Glavni cilj ovakvog sustava je mogućnost provjere postoji li potreba za određenim programom i stvaranje sigurnosti da su dostupni resursi optimalno iskorišteni. Uz to, praćenje i vrednovanje Strategije daje razinu odgovornosti koja potvrđuje do koje mjere su ciljevi određenog programa ostvareni te se stvara novo znanje, odnosno povećava razumijevanje o tome što funkcionira i kako poboljšati učinke različitih mjera i programa. Općenito, pratiti će se sljedeće skupine pokazatelja:

- stupanj ostvarenja utvrđenih ciljeva prioriteta i mjera,
- ostvarene rezultate i učinke na razvoj,
- učinkovitost i uspješnost u korištenju financijskih sredstava.

Za učinkovitu provedbu praćenja i vrednovanja te korištenje rezultata vrednovanja potrebno je organizirati primjeren informatički sustav upravljanja i pohrane relevantnih podataka. Pokazatelji predstavljaju osnovicu za vrednovanje koja omogućuje mjerenje uspješnosti projekata. Takav sustav treba osigurati pravodobne informacije o različitim projektima, njihovim sudionicima i rezultatima. Osnovu sustava činila bi baza podataka koja bi minimalno morala sadržavati:

- Osnovne podatke o svakom projektu (nositelji, vrijeme trajanja, iznos financiranja itd.);
- Dodatne podatke o sadržaju projekta (mjera i prioritet unutar kojih se projekt realizira, sažetak projekta);
- Ključne pokazatelje rezultata svakog projekta.

Za vođenje baze podataka potrebno je imati odgovarajući računalni programski alat koji se temelji na internetskoj tehnologiji što bi omogućilo unos podataka, kao i pregled sadržaja putem Interneta, čime bi cijeli proces dobio na učinkovitosti i transparentnosti. Podaci

potrebni za vrednovanje prikupljaju se, u pravilu, na projektnoj razini koja omogućuje individualno praćenje svakog projekta. S druge strane, agregirani podaci za sve projekte trebaju pružiti mogućnost praćenja provedbe strateških prioriteta i ciljeva.

Temeljem tih podataka izrađuje se izvješće o provedbi, na godišnjoj razini koje se prezentira Općinskom vijeću i javnosti. Praćenje napretka i vrednovanje utjecaja osigurat će informacije u svrhu javne debate i reprogramiranje, ažuriranje, strateškog dokumenta.

Postoji nekoliko tipologija pokazatelja od kojih je, za socio-ekonomske projekte najkorisnija ona koja se sastoji od: ulaznih i izlaznih pokazatelja, pokazatelja rezultata i pokazatelja dugoročnih učinaka. Ulazni pokazatelji pružaju informacije o financijskim, ljudskim, materijalnim, organizacijskim i drugim resursima korištenim za provedbu projekta. Primjeri ulaznih pokazatelja su: ukupan proračun za provedbu projekta, broj organizacija uključenih u provedbu projekta, itd. Izlazni pokazatelji odnose se na izravne rezultate projektnih aktivnosti. Primjeri izlaznih pokazatelja su: kilometri izgrađenih cesta, broj usavršenih polaznika tečaja itd.

Pokazatelji rezultata izravno su povezani s ciljevima projekta. Oni pokazuju izravan učinak na korisnike projekta, a mogu se mjeriti fizičkim ili drugim jedinicama. Rezultati, također, omogućuju utvrđivanje učinkovitosti pojedinih projekata. Npr. ciljevi projekta izgradnje i/ili dogradnje vodoopskrbnog sustava mogu biti, na primjer: a) povećanje kapaciteta sustava, b) povećanje kvalitete sustava (smanjenje redukcije, smanjeni kvarovi, kvalitetnija voda) ili c) povećana teritorijalna pokrivenost sustavom i sl. Svaki od tih ciljeva izravno je povezan s jednim od rezultata projekta: povećanim kapacitetom, povećanom kvalitetom ili povećanom pokrivenošću.

Pokazatelji dugoročnih učinaka ukazuju na posljedice koje će projekti imati u dugom roku. Oni pokazuju posredne utjecaje projekata na veći dio stanovništva i na šire aspekte društvenog i gospodarskog razvoja (povećanje investicija, uvođenje novih usluga, promjene ponašanja pojedinaca ili tvrtki, povećanje zapošljavanja). Dugoročni učinci su povezani sa svrhom projekata, tj. s krajnjom namjenom pokretanja projekata. Svaki od tih učinaka može se kategorizirati prema pojedinim skupinama korisnika projekta koje se u pravilu dijele na: lokalno stanovništvo, lokalno gospodarstvo i lokalne, nevladine i druge, organizacije. Cilj takve podjele je procijeniti učinke projekata na ključne nositelje razvoja, a to su upravo stanovništvo, poduzetnici, jedinicu lokalne samouprave te lokalne nevladine i druge organizacije.

Kvaliteti ocjenjivanja pridonosi veći broj izvora prikupljanja podataka. Tako se smanjuje rizik gubitka na kvaliteti podataka kao posljedica postojanja jednog izvora podataka. Zbog toga je poželjno, za svaki projekt zasebno, razmotriti sve mogućnosti prikupljanja podataka. Moguće metode prikupljanja podataka uključuju podatke iz zahtjeva za dodjelu sredstava, izvješća o završetku projekta, poštansku/internetsku anketu, osobni intervju, službenu statistiku, fokus-grupe koje okupljaju sve relevantne sudionike projekta itd.

Po završetku i prihvaćanju vrednovanja razvojnih učinaka strategije potrebno je, s glavnim rezultatima, upoznati ključne lokalne i regionalne dionike, a obavezno Karlovačku županiju i LAG. Lokalni i regionalni dionici mogu biti upoznati s rezultatima vrednovanja neposredno ili posredno, preko medija, ili njihovom kombinacijom. Pri tome je posebno važno rezultate vrednovanja iskazati na razumljiv, i što objektivniji, način.

Tijekom provedbe strategije razvoja nužno je osigurati potpunu informiranost svih dionika te promidžbu rezultata strategije jer je to preduvjet učinkovitosti i optimalnosti. S tim ciljem, dobro je izraditi Komunikacijski plan čiji ciljevi su:

- Informirati širu javnost o ulozi Strategije razvoja Općine Ribnik u ostvarivanju ciljeva ravnomjernog lokalnog razvoja Republike Hrvatske i podizanja konkurentnosti hrvatskih općina;
- Informirati širu javnost o Strateškim ciljevima, prioritetima i mjerama Strategije razvoja Općine Ribnik 2016.-2020.;
- Informirati dionike i potencijalne korisnike, na lokalnoj razini, o dostupnim mogućnostima financiranja razvojnih projekata;
- Osigurati transparentnost provedbe;
- Osigurati pozitivno medijsko pokrivanje aktivnosti koje se provode u cilju ostvarenja ciljeva Županijske razvojne strategije kroz aktivan pristup predstavnicima medija.

Strategija razvoja odnosi se na razdoblje do 2020. godine. Tijekom razdoblja trajanja strategije, predviđena je minimalno 1 revizija dokumenta i to radi promjena koje u nacionalnim programskim dokumentima može napraviti nacionalna razina, 2018. godine.

Vanjsko vrednovanje pokazatelja provedbe i samog dokumenta (*Ex ante evaluacija*) iznimno je važna i trebala bi biti provedena nakon izrade oba nacrti ažurirane Strategije. Vanjsko vrednovanje jedan je od glavnih alata efikasnog upravljanja⁶. Osnovna svrha vanjskog vrednovanja je poboljšanje operativnosti Strategije razvoja Općine Ribnik za

⁶ EU Commission's Communication, SEC 2001, 1197/6&7

razdoblje 2016.-2020., a time i cjelokupnog procesa programiranja. Cilj vanjskog vrednovanja je i optimizacija alokacije sredstava te poboljšanje kvalitete razvojnog programiranja. Ono definira procjenu: srednjoročnih i dugoročnih potreba; ciljeva koje treba postići; kvalitetu indikatora i očekivanih rezultata; ciljeva, u smislu utjecaja, u odnosu na osnovu analizu stanja; dodanu vrijednost zajednici, odnosno, usklađenost prioriteta zajednice i sektora s planiranim prioritetima i mjerama, te analizu iskustava iz prethodnog programiranja s preporukama za poboljšanja. Uloga vanjskog procjenitelja je nezavisna procjena i preporuke za izmjene tehničke provedbe ili politika vezanih uz postupak izrade strategije, u smislu poboljšanja i jačanja njezine kvalitete. Ona predstavlja polaznu točku za monitoring (nadzor) i daljnju evaluaciju provedbe razvojne strategije, osiguravanjem jasnih i kvantificiranih ciljeva, te odgovarajućih indikatora koji odražavaju strateške i operativne ciljeve strategije. Vanjsko vrednovanje treba doprinijeti postizanju nužne povezanosti Strategije razvoja Općine, prvenstveno, sa Županijskom razvojnom strategijom 2016.-2020., te njezine usklađenosti s drugim, nadređenim, nacionalnim strateškim razvojnim dokumentima, kao i onima na razini Europske unije. Ona mora biti sastavni dio ukupnog procesa lokalnog i regionalnog razvoja utvrđenog nacionalnim strateškim razvojnim okvirom do 2020. kao osnovnim planskim dokumentom središnje razine kojim se utvrđuju ciljevi politike regionalnog i lokalnog razvoja, te, na taj način, i s ciljevima i prioritetima svih drugih strateških dokumenata i programa.

